

Eiropa grib, lai bērni dzertu pienu. Un pareizi grib



● Gandrīz visiem bērniem garšo piens. Cita lieta, vai pieaugušie parūpējas, lai bērni to saņemtu. Foto: L.Rancāne

Preiļu 2. vidusskolā pirmdien notika Piena diena, ko rīkoja akciju sabiedrība «Rīgas piena kombināts» (RPK). Visiem sākumskolas skolēniem tika piedāvāta kombināta produkcija: piens, jogurts, saldējums.

— Pasaules veselības organizācijas pētījumi liecina, ka bērni biežāk dod priekšroku dažādiem atspirdzinošiem dzērieniem, sintētiskām limonādēm un kolām, nevis pienam, — teica a/s RPK

pārdošanas un mārketinga direktors Jānis Vaivods.

— Piena kombināts sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministrijas atbalstu ir uzsācis akciju «Piena diena», kas pavasarī jau notika Rīgas skolās. Mūsu mērķis ir pievērst sabiedrības uzmanību tam, ka Latvijas skolās bērni aizvien mazāk lieto piena produktus. Pašlaik valstī tiek izstrādāta programma, kuru īstenojot valsts dotēs pašvaldības, lai pirmo triju klašu bērni skolās varētu bez maksas saņemt pienu.

Mūsu kombināts ir lielākais piena ražošanas uzņēmums,

un mēs varam atļauties finansēt šādas akcijas, teica Jānis Vaivods. Viņš uzskata, ka no tām arī vietējie piena pārstrādes uzņēmumi būs ieguvēji, jo gala rezultātā, ja nonāks līdz minētajai valsts programmai, pašvaldības taču izvēlēsies vietējo produkciju.

Kombināta pārstāvji informēja, ka piena programmai katrā valstī jābūt izstrādātai un ieviesta atbilstoši Eiropas Savienības direktīvām. Latvijā šo programmu gatavo Zemkopības ministrijas darba grupa, kurā iesaistīti pārstāvji arī no citām institūcijām.

Skolas, kurās notiek Piena dienu akcija, noteiktas izlozes kārtībā, klātesot skolotājiem no visiem valsts rajoniem.

Akcijā iesaistās arī «Skonto» futbola komandas dalībnieki. Preiļu zēniem pēc piena degustēšanas bija liels prieks kopā ar īstiem «Skonto» futbolistiem piedalīties atrakcijās.

Piena dienu noslēguma pasākums paredzēts 22. septembrī «Skonto» stadionā. No katras skolas uz to uzaicināta viena klase, braucienu apmaksā akcijas organizētāji.

L.Rancāne

Vācieši nopērk «Līvānu stiklu»

Pagājušajā nedēļā notika maksātnespējīgās akciju sabiedrības «Līvānu stikls» mantas izsole. Visu uzņēmuma kustamo un nekustamo īpašumu par 180 000 latu nosolīja Vācijas firma «Herner glass», «Novadnieku» informēja uzņēmuma administrators, SIA «Forums Audits» pārstāvis Ivars Reinhardts. Vēlmi pirkst uzņēmumu bija izteicis vēl kāds kandidāts, taču viņš nebija izpil-

dījis visus izsoles noteikumus, tādēļ tajā nepiedalījās. Izsoles noteikumi paredz, ka jaunajam īpašniekam jāsaņem glabā ražotne un darba vietas, jāslēdz jauni darba līgumi ar strādājošajiem, kā arī trīs mēnešu laikā jāinvestē uzņēmumā 200 000 latu.

Firma «Herner glass» bija lielākais a/s «Līvānu stikls» pasūtītājs, kā arī 600 uzņēmuma akciju turētājs. I.Reinhardts informēja, ka aptuveni

80% no izsolē iegūtās naudas summas tiks novirzīti lielākajam nodrošinātajam kreditoram — «Baltijas Tranzītu bankai», savukārt atlikušie 20% izlietoti, lai segtu darbinieku algu un sociālo iemaksu parādus. Aptuveni līdz gada beigām darbu uzņēmumā turpinās administrators. Viņš turpinās darbu ar debitoriem, tiks kontrolēta izsoles noteikumu izpilde, kā arī tas, vai īpašnieks pildīs

noteikto investīciju plānu. I.Reinhardts prognozēja, ka kreditoru sapulce varētu tikt sasaukta aptuveni pēc diviem mēnešiem, kad tiks lemts par bankrota procedūras izbeigšanu. Viņš puda cerību, ka jaunā īpašnieka vadībā, piesaistot investīcijas, ražotne varēs attīstīties. Uz šo brīdi maksātnespējīgās a/s «Līvānu stikls» parāds jau pārsniedz vienu miljonu latu.

G.Kraukle

Neaizmirstiet līdz 25. septembrim abonēt «NOVADNIEKU» oktobrim un jūs vienmēr būsiet lietas kursā par notiekošo rajonā un valstī, kā arī varēsiet piedalīties balvu izlozē.

ZIŅAS

«Preiļu siers» piedalās sviesta skatē

Latvijas piensaimnieku centrālās savienības rīkotajā konkursā Latvijas sviesta ražotājiem piedalās arī akciju sabiedrība «Preiļu siers». Kā «Novadniekam» pastāstīja uzņēmuma valdes priekšsēdētāja Elita Šņepste, vērtēšanai tiks piedāvāts Preiļos ražotais skābkrējuma sviests. Pavisam kategorijā «Saldkrējuma un skābkrējuma sviests» ir pieteikti 11 dažādu uzņēmumu ražojumi, otra populārākā kategorija ir lauku sviests, tajā dalību pieteikuši seši ražotāji. Divi dalībnieki pieteikušies arī kategorijā sviests ar piedevām, kas, būdams jaunums Latvijas tirgū, jau guvis patērētāju atzinību. Iesniegto paraugu kontroles analīzes tiks veiktas neatkarīgā akreditētā laboratorijā, bet rezultāti taps zināmi 14. septembrī, kad nosauks labākos Latvijas sviesta meistarus.

Rožupē top sabiedriskais centrs

Sadarbībā ar fondu «Baltā māja» Līvānu novada Rožupes pagastā tiks veidots sabiedriskais centrs, līdzīgi kā tas ir Līvānos. Kā pastāstīja Rožupes sieviešu kluba dalībniece un bibliotekāre Maija Jasinska, pašlaik rit iedzīvotāju anketēšana par to, kādam šim centram būt. Šomēnes tiks apkopoti rezultāti, lai uzzinātu, kādas interešu vai atbalsta grupas, pieaugušo tālākizglītības vai bērnu interešu pulciņu nodarbības rožupieši vēlētos apmeklēt. Pašvaldība jau ir piešķirusi dzīvokli Rožupes centrā, kur pēc kosmētiskā remonta veikšanas jau oktobrī darbu sāks sabiedriskais centrs. Aicināti arī tie iedzīvotāji, kas ar savām zināšanām vai pieredzi vēlētos piedalīties centra tapšanā.

Dzejas dienas šoruden

Tradicionālajās septembra dzejas dienās Preiļu rajonā šogad uzmanība pievērsta Jānim Rainim, Aspazijai un Ojāram Vācietim.

14. septembrī paredzēti divi teatralizēti uzvedumi. Pulksten 12.00 Jasmuižas muzejā notiks O. Vācieša bērnu dzejas teatralizēts uzvedums «Viens pa ceļu gāja». Raiņa un Aspazijas dzejas cienītāji tiks gaidīti pulksten 14.00 Preiļu sarīkojumu zālē Kārsavas ielā 14, kur varēs noskatīties uzvedumu «Saules dēls un Mēness meita». Uzstāsies aktieri Ieva Mūrniece, Haralds Ulmanis, teātris «Mazā Dailīte».

Festivāls skaistumam

Decembra sākumā Preiļu un rajona iedzīvotājiem būs iespēja vērot neparastus skaistuma pārvērtību svētkus. Preiļu skaistumkopšanas salons «Lote» rīko Latgales reģiona festivālu. «Lotes» īpašniece Edīte Bīrīte informēja, ka jau pašlaik savu vēlēšanos piedalīties izteikuši visu reģiona rajonu saloni, kas nodarbojas ar skaistumkopšanas pakalpojumu sniegšanu. Programmā paredzēta katra salona prezentācija apmēram septiņu minūšu garumā, kā arī citas efektīgas uzstāšanās. Pašlaik sākusies sarīkojuma sponsoru piesaistīšana.

Latgales skaistumkopšanas salonu festivāls paredzēts 8. decembrī Līču kultūras namā.

Precizējums

8. septembra numurā ziņā «Tikās Unibankas filiāļu pārvaldnieki» tehnisku iemeslu dēļ netika nodrukāta pēdējā rinda. Pareizi jābūt: «Šādas darba tikšanās notiek regulāri pēc kārtas vienā no Latgales filiālēm.».

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Saeima uzstāda rekordu

Pēc gandrīz trīs mēnešus garām vasaras brīvdienām pagājušo ceturtdien parlaments pulcējās uz pirmo plenārsēdi — uzstādīja rekordu: 24 likumprojektus izskatīja nepilnu 15 minūšu laikā. Turklāt papildus likumprojektiem Saeima paspēja divus deputātus izdot administratīvai sodīšanai, plus vēl pieņemt lēmumu par armijas misiju bijušās Dienvidslāvijas teritorijā. Vēl ne reizi neviens valsts parlaments 24 likumprojektus nav spējis izskatīt nepilnās 15 minūtēs. Bet mūsu dīzenie tautas dēli un meitas var.

Šogad bākās liesim sliktu degvielu

Degvielas kvalitāte Latvijā neuzlabosies, kamēr netiks ar likumu apstiprināti standarti, kas pieņemti Eiropas Savienības valstīs vai pat vēl stingrāki. Šādu viedokli «Rīgas Balsoj» puda degvielas tirgotāji un sertificētāji. Eksperti prognozē, ka arī šosezon autovadītājiem nāksies bākās liet sliktu, dzinējus bojājošu benzīnu un dizeldegvielu. Igaunijā šīs kvalitātes prasības jau ir pieņemtas. Latvijā degvielas kvalitāti nekontrolē neviens. Autotirgotāji uzskata, ka kvalitātes prasībām degvielai Latvijā jābūt augstākām. Eiropas valstīs neviens nav paredzējis, ka degvielai var būt pieļauts ūdens vai smiltis, bet Latvijā tā ir ikdienā sastopama parādība. Latvijā ir izveidojusies absurda situācija — degvielas tirgotājiem nav praktiski nekādu ierobežojumu (slikta degviela piesārņo dabu), bet automašīnu tirgotājiem jāizpilda visas ES ekoloģiskās prasības.

Likumam ar likumu

Ignorējot Pensiju likuma prasību, pirmajā pusgadā par Ls 60 lielākas pensijas šogad turpināja saņemt gandrīz 1400 strādājošo pensionāru. No sociālā budžeta viņiem kopā pārmaksāti ap 220 000 latu. Kaut gan daļu pārkāpēju izdevies atklāt un vairāk nekā trešdaļa no šīs summas ar laiku varētu atgriezties budžetā, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra neslēpj, ka visus pensionārus izkontrolēt nespēj un likums kontroli neparedz, ziņo «Diena». Pensionārs pārkāpējs arī netiek sodīts. Tikai pensija tiek samazināta līdz Ls 60 un ieturēti 10% (6 latu), lai valstij segtu pārmaksāto summu. Tādējādi lielo pensiju saņēmēji, kuriem pārmaksātās summas ir pat vairāki tūkstoši latu, budžetam šo naudu atdos tikai pēc daudziem gadiem, bet varbūt to neatdos nekad, jo mūža garums ir ierobežots.

Tie paši vēži, tikai citā kultūrē

Gatavojoties 8. Saeimas vēlēšanām, un, lai celtu savu zemo reitingu vēlēšanu vidū, Latvijas Zemnieku savienība savā ārkārtas kongresā nolēma mainīt nosaukumu un programmu. Tagad zemsaviešu pilns nosaukums ir Centra partija Latvijas Zemnieku savienība un viņi cer aizstāvēt ne tikai saurās lauku intereses, bet aiztāvāmo loku krietni paplašināt, virzot mūs uz NATO, cinīsies par visas tautas vēlēto prezidentu, atbalstīs partiju finansēšanu no valsts budžeta.

Skolā neierodas 1855 skolēnu

Šogad mācības sākuši 350 788 bērni, kas salīdzinājumā ar iepriekšējiem diviem gadiem ir krietni mazāk. Suvukārt 1855 bērni skolā nav ieradusies. Izglītības ministrija par skolēnu samazināšanās iemeslu minējusi no valsts izbraukušo cilvēku attiecību un to jauniešu, kam būtu jāsaņem mācības vidusskolā, pāriešanu uz profesionālajām izglītības iestādēm, ziņo LETA. Lielākais skolēnu skaita samazinājums ir 1. klasē. Mācības sākuši 24 714 pirmklasnieki, t.i. salīdzinājumā ar pagājušo gadu par 3365 mazāk. Izglītības ministrijai nav ziņu un nebūs iespējams noskaidrot, cik ir tādu bērnu obligātās izglītības vecumā, kuri skolā vispār neies.

Ventspili uzzied ceriņi

Ventspilnieka Visvalža Šteinberga dārzā šogad otro reizi uzziedējis ceriņu krūms. V.Šteinbergs, kas visu mūžu audzējis ceriņus, kaut ko tādu redz pirmo reizi, ziņo LETA. Kā apgalvo zinātnieki, šādas parādības nav retums, tikai šis krūms pavisam gan vairs neziedēs. Ziņas sagatavoja T.Elste

ZIŅAS

PREIĻU NOVADA DOMĒ

6. septembrī notika Preiļu novada domes kārtējā sēde, kuras darbā piedalījās desmit deputāti.

Par pašvaldības nodevām Preiļu novadā

Deputāti apstiprināja saistošos noteikumus «Par pašvaldības nodevām Preiļu novadā». Noteikts, ka šie noteikumu stāties spēkā pēc to publiskas pasludināšanas.

Par pašvaldības pasūtījumiem

Apstiprināti augusta beigās notikušo pašvaldības pasūtījuma piešķiršanas sēžu protokoli. Siltumtrases balansēšanai A.Upīša ielas dzīvojamajām mājām masīvā bija pieteikušās trīs firmas. par cenu aptaujas uzvarētāju atzīta un pasūtījums piešķirts SIA «Level», līguma cena 3357 latu.

Tikai viens no trim iesniegtajiem piedāvājumiem veikt tehniskā projekta izstrādi karstā ūdens padeves ūdensvada otrajam posmam A.Upīša ielas dzīvojamajām mājām masīvā atbilda cenu aptaujas noteikumiem. Nolemts, ka pasūtījums tiek piešķirts a/s «Komunālprojekts» Daugavpils nodaļai. Līguma cena — 1404 latu.

Novada domē pieņemts lēmums iegādāties jaunas mēbeles. Pieprasītā mēbeļu komplekta zemākā cena ir SIA «Vanesa» piedāvājumā, kas to pārdod par 443 latiem. Šī firma arī atzīta par cenu aptaujas uzvarētāju.

Par pastāvīgo komisiju nolikumu apstiprināšanu

Pamatojoties uz LR likumu «Par pašvaldībām», domnieki apstiprināja Preiļu novada domes administratīvās, dzīvojamajām mājām privatizāci-

jas, dzīvokļu jautājumu, kultūras, sociālās aprūpes jautājumu, sporta komisijas nolikumu.

Par Preiļu novada domes iestāžu nolikumu apstiprināšanu

Pamatojoties uz šī gada 30. jūlija Preiļu novada domes sēdes lēmumu «Par Preiļu novada domes nolikuma apstiprināšanu», likumu «Par pašvaldībām», deputāti vienbalsīgi apstiprināja Aizkalnes bibliotēkas, Aizkalnes pamatskolas, Aizkalnes tautas nama, Liču bibliotēkas un Liču kultūras nama nolikumu.

Par adreses piešķiršanu

Izskatīts SIA «Intergaz» iesniegums par adreses maiņu gāzes uzpildes stacijai Rīgas ielā. Nolemts piešķirt SIA «Intergaz» piederībai gāzes uzpildes stacijai adresi — Preiļos, Rīgas ielā 7.

Sakarā ar to, ka Preiļu rajona slimnīcai un Preiļu novada domei piederībai ēkai Preiļos, Raiņa bulvārī, kas atrodas pretī poliklīnikai, ir vienādas adreses, proti, Raiņa bulvāris 13, nolemts piešķirt novada domei piederībai ēkai un tai pieguļošajam zemes gabalam (kadastra numurs 7601-004-0209) adresi: Preiļi, Raiņa bulvāris 13a.

Izskatīts Andreja Mihailova lūgums piešķirt adresi nekustamajam īpašumam (garāžai, darbnīcām, noliktavai). Nolemts, ka turpmāk adrese būs: Preiļos, Pils ielā 14-5.

Par izmaiņām budžetā

Deputāti izdarīja izmaiņas Preiļu novada domes saistošo noteikumu «Par budžetu 2001. gadam» iepriekšējo un

izdevumu sadaļā par 280 932 latiem.

Par zemes īpašuma atjaunošanu

Deputāti izskatīja Mašas Rukmanes iesniegumu par zemes īpašuma 1179 kvadrātmētru platībā atjaunošanu. Nolemts pie zemes īpašuma atjaunošanas nenoteikt apgrūtinājumu (īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumu) zemes īpašumam Preiļos, Krāslavas ielā 2. Deputāts Ilmārs Meluškāns aicināja lēmumu šādā redakcijā neatbalstīt, jo pašvaldības īpašums — automašīnu stāvlaukums — uz atjaunojamā zemes īpašuma ir reāli funkcionējošs objekts un ir kā apgrūtinājums īpašniekam.

Par cenu aptauju

Lai nodrošinātu A.Upīša ielas dzīvojamajām mājām masīvā apgādi ar karsto ūdeni, deputāti nolēma līdz 30. augustam veikt cenu aptauju tehniskā projekta izstrādei A.Upīša ielas dzīvojamajām mājām masīvā karstā ūdens apgādes otrajam posmam. Deputāts Ilmārs Meluškāns ierosināja neatbalstīt lēmuma pieņemšanu, jo tas nav likumīgs sakarā ar to, ka jau ir apstiprināts pašvaldības pasūtījuma piešķiršanas protokols par minētā tehniskā projekta izstrādi.

Par lauksaimniecības tehnikas izmantošanu 2001. gadā

Apstiprināta maksa par pašvaldības īpašumā esošās lauksaimniecības tehnikas izmantošanu 2001. gadā (tajā skaitā PVN): graudaugu novākšana ar kombainu — 25 Ls/ha; zā-

les pļaušana — 12,40 Ls/ha; augsnes divreizēja kultivēšana — 18,40 Ls/ha; zāles vālošana — 7,40 Ls/ha; graudaugu sēšana — 10,40 Ls/ha; siena (salmu) vākšana ar «Siguldu» — 8,40 Ls/ha; graudaugu sēšana (kopā ar zālājiem) — 12,40 Ls/ha; vagu veidošana, kartupeļu vagošana — 12,40 Ls/ha; ūdens izsūknešana — 5 Ls/muca.

Par maksas pakalpojumiem saņemtie ienākumi tiks ieskaitīti pamatbudžeta ienākumos un tiks izmantoti tehnikas uzturēšanai un traktoristu (kombainieru) atalgojumam.

Par telpu nomas līguma laušanu

Deputāti nolēma lauzt 1999. gadā noslēgto neapdzīvojamo telpu nomas līgumu starp Preiļu pagasta padomi un zemnieku saimniecību «Skaņaiskalns» par telpām Ličos, Jaunatnes ielā 1. Pašlaik zemnieku saimniecība ir sakrājusi nomas maksas parādu 345 latu apmērā, bet parāds par komunālajiem pakalpojumiem ir 296,53 latu. Domes juristam uzdots sniegt prasību tiesā.

Par pašvaldības kustamās mantas atsavināšanu

Pamatojoties uz LR likumu «Par valsts un pašvaldības mantas atsavināšanas kārtību», nolemts atsavināt vieglo automašīnu VAZ 2106 un pasažieru autobusu PAZ. Manta tiks pārdota izsolē. Domes izpilddirektoram uzdots veikt nepieciešamās darbības, kas saistītas ar minētās kustamās mantas atsavināšanu.

Pēc novada domes sēdes protokola sagatavoja L.Kirillova

Turpinājums nākamajā numurā.

Aicina kārtējais SIA «Foto Maks» konkurss «Es mīlu savu foto»

Jau sesto gadu pēc kārtas SIA «Foto Maks» Preiļu filiālē tiek rīkots tradicionālais fotoamatieru konkurss ar devīzi «Es mīlu savu foto». Pieaugot konkursa popularitātei, tas ir izgājis ārpus Latgales robežām, piesaistot dalībniekus arī no Jēkabpils, Alūksnes, Madonas un Aizkraukles rajona. 2000. gadā pasākumā piedalījās 74 dalībnieki ar 365 darbiem. No mūsu rajona savus darbus bija iesūtījuši 23 dalībnieki.

Konkursa mērķis arī šogad paliek nemainīgs — celt fotoamatieru profesionālo līmeni un veicināt to radošo izaugsmi. Dalībnieki rādīs sabiedrībai savus labākos darbus, redzēs citu kolēģu fotogrāfijas, mainīsies pieredzē. Katrs dalībnieks saņems tradicionālo piemiņas velti, bet laureāti — vērtīgas balvas.

Šovasar Preiļos notika Vispasaules latviešu 3. Trīsvaližu spēles, kuru atspoguļojums tiks vērtēts atsevišķi. Tāpēc tiek aicināti piedalīties

visi fotomīļi, kuriem varētu būt iekrājušās interesantas fotogrāfijas par šo un arī citiem sporta notikumiem.

Šogad darbus vērtēs un recenzēs Latvijas Fotomuzeja direktors Vilnis Auziņš. Katram no mums būs liels gods saņemt šī mākslinieka novērtējumu savam darbam.

Fotogrāfijas iesniedzamas jebkurā žanrā. Attēla (izmērs 15 x 21) otrā pusē obligāti jānorāda autora vārds un uzvārds, adrese, tālruna numurs, nodarbošanās un darba no-

saukums. Darbus var iesniegt jebkurā «Foto Maks» filiālē (var sūtīt arī pa pastu) līdz šī gada 10. oktobrim. Konkurss izstāde un dalībnieku apbalvošana notiks 2001. gada 27. oktobrī pulksten 13.00 Preiļos, Raiņa bulvārī 13, «Foto Maks» salonā (tālrunis 53-24675).

Vēlu veiksmi un uz tikšanās!

Ar cieņu un cerībā uz sapratni SIA «Foto Maks» Preiļu filiāles vadītājs Igors Pličs

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

TREŠDIENAS
INTERVIJA

Savas mājas un valsts aizsardzībai

— Kā veidojusies jūsu — zemessarga karjera?

— Zemessarga gaitu sākumā aktivitātes nācās izrādīt dažādu likuma un robežu pārkāpēju aizturēšanā, bet jau 1993. gada februārī tiku uzaicināts darbam 35. zemessardzes bataljona štābā. Aprīlī mani apstiprināja par rotas komandieri. Tas manā dzīvē bija straujš pagrieziena punkts, jo tiku saistīts ar militāro darbību, kaut gan nekad iepriekš nebiju domājis, ka pievērsīšos militārajam dienestam. Varbūt uz šo izvēli iespaidu atstāja tas, ka manas mātes brālis bija padomju armijas pulkvedis. Viņš mēdza teikt, — slikti ir tas, ka mums, latviešiem, jācinās par citu valsti un jāaizstāv citas valsts politika. Tēvocim bieži iznāca atlasties ārzemēs, un viņš zināja, ko runā. Tomēr, kad es iestājos zemessardzē, viņš vairs nebija starp dzīvajiem.

Savu rotu saņēmu no Jāzepa Anspoka, kam esmu ļoti pateicīgs par ieguldījumu šīs rotas izveidošanā. Manas un jaunākas paaudzes vīriešiem zemessardze un tās idejas bija kaut kas pilnīgi jauns ar daudziem nezināmajiem. Pašiem vien vajadzēja pieņemt pareizos lēmumus un tos pielietot likumīgā veidā gan aizturēšanas procedūrā, gan protokolu sastādīšanā. Nebija viegli bez attiecīgas pieredzes esošiem un no jauna izveidotai struktūrai pieņemt pareizus lēmumus, kas atbilstu likumdošanai. Mana vadītā rota bija ļoti liela, tā sastāvēja no vairākiem vadiem. Tajā darbojās Pelēču, Aglonas, Rušonas, Aizkalnes vīri. Man, saņemot rotu, klāt nāca arī Riebiņu pagasts. Kopā ar kandidātiem tie bija 80 cilvēki. Viņi bija ar ļoti lielu entuziasmu. Vajadzības gadījumā varēja ātri un jelturā dienakts laikā mobilizēties.

Kā rotas komandierim man nācās izjust atbildības slogu arī par tiem, kas zemessardzē iestājās tikai tāpēc, lai varētu dabūt ieroci. Šis jautājums bija jāatrisina un jātiec vaļā no šiem cilvēkiem, kas vēlējas tikai vienu — nēsāt ieroci savtīgos nolūkos. Domāju, ka šajos gados esam spējuši atbrīvoties no tiem cilvēkiem, kas ieņāca zemessardzē, lai to diskreditētu, vai arī savu mērķu labad.

Vēl joprojām ar siltām jūtām atceros savu rotu. Tajā bija iesaistījušies pagastu padomju priekšsēdētāji, skolu direktori, teicami sportisti. 27 procentiem no zemessargiem bija augstākā izglītība, un tolaik Latvijā otras tādas rotas ar tik augstu izglītības rādītāju nebija. Šajā laikā arī papildināju savas militārās zināšanas. No 1994. līdz 1996. gadam mācījos neklātienē Nacionālās Aizsardzības akadēmijā.

— Tagad jūs esat jau bataljona komandieris. Ko uzskatāt par galveno šajā amatā?

— Par 35. bataljona komandieri

mani iecēla 2000. gada 5. janvārī. Esmu atbildīgs par personālsastāvu, pārzinu bataljona kaujas gatavību, atbildu par visiem bataljonā esošajiem ierociem, manā pārziņā ir finansiālais stāvoklis un saimnieciskā darbība. Šajā laikā vislielāko uzmanību esmu pievērsis jaunās maiņas, tas ir, jaunsargu apmācībai skolās, zemessargu mācību kvalitātes un materiāli tehniskās bāzes uzlabošanai. Pa šo laiku esmu parūpējies par jaunas šautuves izbūvi poligonā. Viens no maniem tālākajiem mērķiem ir mācību bāzes paplašināšana.

Lai uzlabotu apmācību kvalitāti, jāpaaugstina virsnieku profesionālā sagatavotība. Pērn divus, bet šogad trīs virsniekus esmu nosūtījis uz angļu valodas kursiem, lai sazināšanās ar ārzemniekiem notiktu bez tulka starpniecības.

— Ko dara ārrindas zemessargi?

— 35. bataljonā ir vairāk nekā 400 zemessargu. No viņiem 31 ir ierindas dienesta zemessargs. Šajos desmit gados rajonā zemessardzes bataljonā ir bijuši vairāk nekā 650 cilvēki. Pārējie ir tikuši izslēgti vai veselības stāvokļa dēļ aizgājuši brīvprātīgi, kā arī pamestuši zemessardzi sakarā ar lielo gadu skaitu. Pašlaik apmēram 70 cilvēki ir kandidāti iestāties zemessardzē. Kandidāta laiks ir trīs mēneši, un šajā periodā viņiem ir jāpiedalās pirmsapmācības procesā. Jāapgūst ierocis, reglaments, iemaņas policejisko funkciju veikšanai nepieciešamības gadījumā, kā arī medicīniskās zināšanas. Starp citu, tagad bataljonam ir savs algots medicīnas darbinieks. Zemessargi saņem bezmaksas potes pret ērcu encefalītu.

Ārrindas zemessargu apmācības notiek pēc iepriekš izstrādāta plāna. Zemessargi mācās nepārtraukti, neatkarīgi no tā, cik gadus ir zemessardzē. Ja zemessargs, piemēram, ir jau apguvis strēlnieka specialitāti, šī programma tiek samazināta, bet papildus klāt nāk cita, teiksim, cīņa ar ienaidnieka tankiem, vai aizsardzības joslas pārvarēšana un tamlīdzīgi. Paša sākumā nepārtraukti apguvām procesus, kas saistīti ar iekšējās kārtības nodrošināšanu valstī — ceļu bloķēšanu, mašīnu aizturēšanu un tamlīdzīgi. Bet tagad darbojamies pēc jaunas programmas, kas paredz zemessargus apmācīt militārās specialitātēs: artilērists, mīnmetējnieks, granātu metētājs, spridzinātājs un tamlīdzīgi.

— Ko dara bataljona štābs?

— Tas ir nodarbināts ar mācību procesa nodrošināšanu, kā arī ar šī procesa organizēšanu un vadīšanu. Piemēram, lai notiktu šaušanas apmācības, vispirms jāiegūst sertifikāts, ka instruktors ir tiesīgs šīs apmācības vadīt. Sertifikāts no jauna jāapstiprina katru gadu, un tam nepieciešamas divas trīs nedēļas, kuras attiecīgais instruktors

— Esmu dzimis Aglonā, tur arī mācījos. Studēju toreizējā Lauksaimniecības akadēmijā un ieguvu agronoma specialitāti. Sāku strādāt K. Marksa v. n. kolhozā, kur arī nolūkoju savu dzīvesbiedri Mariju. Es biju galvenais agronoms, bet sieva — galvenā zootehniķe. Pēc tam strādāju par iecirkņa priekšnieku, bet vispēdīgi darbojos kolektīvās saimniecības likvidācijas komisijas darbā. 1991. gada decembrī iestājos Zemessardzē un pēc mēneša nodevu svinīgo zvērestu, ar kuru uzsāku dienesta gaitas, — par sevi stāstā DONOTS VALAINIS, Zemes-

sardzes 35. Preiļu bataljona komandieris, Zemessardzes majors.

Donots Valainis kopā ar Mariju audzina četrus bērnus. Jānis ir pirmklasnieks, Ilgonis — sestklasnieks, bet Lolita mācās 8. klasē Pelēču pamatskolā. Lienei stundas sākas tālāk no mājām — Špoģu vidusskolas 11. klasē. Ģimene turpina celt un labiekārtot jauno māju. Brīvajā laikā viņi daudz ceļo pa Latviju. Bērniem jāzina, cik skaista ir viņu zeme. Donots uzskata, ka katra pilsoņa godpilns pienākums ir būt gatavam brīvprātīgi aizstāvēt savu zemi.



● Bataljons ir sagatavots veikt nepieciešamās aizstāvēšanās un aizturēšanas operācijas, uzskata Donots Valainis, Zemessardzes 35. Preiļu bataljona komandieris. Foto: L.Rancāne

pavada augstākstāvošo instanču organizētās mācībās. Pašlaik 12 cilvēki no bataljona štāba atrodas dažādos mēnešiem garos komandējumos.

— Kas reglamentē zemessardzes darbošanos? Kādas funkcijas tai jāveic?

— To reglamentē Likums par Latvijas Republikas zemessardzi. Zemessardzes galvenā funkcija ir valsts aizsardzība. Mēs esam iekļauti Nacionālo Bruņoto spēku sastāvā kā sauszemes spēki. Mūsu galvenais pienākums ir būt spējīgiem jebkurā gadījumā dot ienaidniekam pretsparu tieši uz sauszemes.

Savā laikā esam iesaistījušies gan policijas funkciju veikšanā, gan lielu ugunsgrēku dzēšanā, jo viens no mūsu likumā paredzētajiem punktiem tā arī skan: spēt pašiem aizstāvēt savu sētu un arī doties palīgā kaimiņam, ja viņu kaut kas apdraud. Tajos gados, kad veidojās zemessardze, situācija bija tāda, ka ļaundari uzbruka cilvēkiem, zaga lopus, mežus un tamlīdzīgi. Tāpēc arī bija nepieciešams šāds drosmīgu vīru formējums, kas var aizstāvēt savu māju, savu kaimiņu, savu pagastu un kopumā — Latvijas Republiku.

— Nupat atzīmējām Zemessardzes pastāvēšanas desmit gadu jubileju. Vai pa šiem gadiem tā ir mainījusies?

— Jā, noteikti. Man kā rotas komandierim savā laikā galvenās funkcijas bija nodrošināt disciplīnu, kārtību pagastos, sekot, lai nebūtu likuma pārkāpumu, palīdzēt policijai. Mazāk pievērsāmies jau-

tājumiem par valsts aizsardzību, par taktikas apgušanu. Piedalījāmies arī robežu aizsardzībā, ko tagad veic robežsargi. Pašlaik mēs esam iesaistīti apmācību procesā, tieši militārajā sagatavošanā. Līdz ar to ir samazinājusies to funkciju veikšana, kas bija jādara agrāk. Protams, vajadzības gadījumā neatsakāmies iesaistīties mežu ugunsgrēku dzēšanā, meža izlaupītāju, malu mednieku ķeršanā.

Uzlabojusies zemessargu profesionalitāte. Piemēram, tagad no Preiļu zemessardzes bataljona štāba darbiniekiem 11 virsnieki ir beiguši Nacionālās Aizsardzības akadēmiju. Divi studē pašlaik. Instruktori regulāri iziet viņiem paredzētas apmācības gan Latvijā, gan ārzemēs, lai spētu iegūt zināšanas novadīt līdz saviem pakļautajiem.

Desmit gados Zemessardze ir stipri mainījusies uz labo pusi.

— Vai uzlabojas zemessardzes materiālais nodrošinājums?

— Līdzekļi zemessardzei tiek piešķirti no valsts budžeta, tomēr saimnieciskajai darbībai to ir ļoti maz. Vienmēr nākas knapiņties ar degvielu. Tomēr materiālā nodrošinājuma ziņā ļoti patīkamas izmaiņas ir tās, ka ārrindas zemessargi saņem kompensācijas par dienesta pienākumu veikšanu.

35. bataljonam Preiļu pagastā ir savs mācību poligons. Tas tika izveidots vecā smilšu karjerā jau 1992. gadā. Tagad tas ir sakārtots atbilstoši visiem šautuvju noteikumiem. Turpat notiek arī teorētiskās apmācības. Ārrindas zemessargi zina, ka mācības notiek Ba-

delkā, un uz turieni arī ierodas. Šeit viņus arī izmīnām un ēdinām. Nākotnē paredzēta plaša apmēra Zviedrijas bruņoto spēku palīdzība.

— Vai Zemessardzē iesaistījušies visu rajona pagastu un pilsētu pārstāvji?

— Jā. Bataljona teritorija ir sadalīta trijās rotās, kas aptver visu rajonu. Savukārt štāba rota ietver Preiļus, Vārkavu un Upmalu. Skaitliski vislielākās ir pirmā — Aglonas un otrā — Rudzātu rota. Nav neviena pagasta, kurā nebūtu ārrindas zemessargu. Bataljonā no pirmās Zemessardzes pastāvēšanas dienas ir 62 cilvēki. Tas ir ļoti daudz. Ja tā padomā, 1991. gadā Preiļos atradās šāds skaits cilvēku, kas bija spējīgi nenobīties. Viņi nezināja, kas ar viņiem un viņu ģimenēm notiks, ja paņems rokās ieroci. Tajā laikā Latvijā vēl atradās citas valsts armija. Tā ļoti viegli varēja pieņemt lēmumu, ko darīt ar zemessargiem.

— Nereti daļā no sabiedrības veidojas negatīvs priekšstats par zemessardzi, kas lielākoties ir saistīts ar atsevišķu indivīdu zemessarga godu aptraipīšanu.

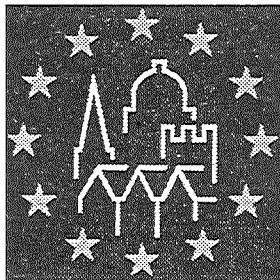
— Atrast negatīvo ir ļoti viegli jebkurā vietā. Cilvēkiem ir tieksme labajam nepievērst uzmanību, bet ar saasinātu attieksmi pamanīt sliktu. Varbūt arī mēs paši labo reklamējam ļoti vāji? Piemēram, četri ārrindas zemessargi no mūsu bataljona izgājuši apmācības Amerikas Savienotajās Valstīs, kur saņēmuši atzinību. Ļoti daudzi mūsu zemessargi apbalvoti ar nopelni zīmēm un medaļām, kas godīgi nopelnīti. Mūsu rajona zemessargi ir aizturējuši un nodevuši policijai uzbrucējus pastniekiem. Iesaistījāmies ģimonovaliešu aizturēšanā. Mēs bijām spējīgi mobilizēties naktī un piedalīties mežu ķemmēšanā attiecīgajā objektā. Esam piedalījušies 12 pazudušu cilvēku meklēšanā. Daži ir atrasti dzīvi, daži — miruši. Savā laikā atklājām ļoti nopietnu spirta kontrabandu Pēterniekos un lietu nodevām attiecīgām struktūrām, no kurām gan par notikuma tālāko gaitu atbildi nesagaidījām. Esam palīdzējuši cilvēkiem, kuriem bija piedraudēts ar izrēķināšanos. Policijas funkciju veikšanai savu darbību saskaņojam ar policiju, sadarbība ar to ir ļoti laba.

Iedzīvotāji par zemessargu labajiem darbiem ne vienmēr ir informēti. Toties katrs pārkāpums gan rada plašu rezonansi sabiedrībā.

Kad zemessargs atrodas savās mājās vai darbā, viņš ir tāds pats cilvēks kā visi pārējie. Atbildību par viņu mēs uzņemamies tikai tad, kad viņš ar pavēli ir iesaistīts uz apmācībām, uzvilcis formu un atrodas pie mums. Katra pārkāpuma gadījumā tomēr notiek dienesta izmeklēšana.

L.Rancāne

LĪVĀNU NOVADĀ



Eiropas kultūras mantojuma dienas sestdien plaši izskanēja arī Līvānos, kur īpaši tika sumināta centrālā pilsētas iela — garākā Rīgas iela Latvijā. Tās garums 4,14 kilometri.

Līvānieši sumina Rīgas ielu

Lietavas nebija šķērslis iedzīvotāju vēlmei svinēt Rīgas ielas svētkus. Folkloras kopu sniegums, teatralizētas izdarības, koru sadziedāšanās un deju kolektīvu priekšnesumi, kas dienas garumā risinājās visas Rīgas ielas garumā, pulcēja samērā daudz skatītāju. Interesanta un saistoša bija arī konference «Līvānu novads un tā kultūrvēsturiskais mantojums». Diemžēl nelielo telpu dēļ tā noritēja šaurākā klausītāju lokā. Līvānu ģimnāzijas vēstures skolotāja Sandra Maskalāne stāstīja par Līvānu vēsturi no pašiem pirmsākumiem, kad 10. gadsimtā Dubnas un Daugavas krastos veidojās seno latgaļu apmetne, kas ietilpa toreizējā Jerikas valstī.

Tieši Rīgas iela, posms lielceļā Rīga — Daugavpils, vēsturiski veidojās kā ass, ap kuru gadu simtu gaitā izauga pilsēta. Cita pie citas, cieši saspiestas, abās ielas pusēs rindojās pilsētnieku koka mājiņas. Iemesls šādai šaurībai bija muižnieka Nikolaja Korfa, noteiktās augstās rentes maksas par zemi, ko ļaudis nespēja samaksāt, tādēļ apbūve veidojās ļoti cieša un zeimes plekši bija niecīgi. Diemžēl abos karos maz kas palicis pāri no agrākās Rīgas ielas apbūves, senākās celtnes saglabājušās no 19. gadsimta. Pamazām, augot pilsētai, attīstījās arī Rīgas iela. Pirmās Latvijas brīvvalsts

laikā uzsāka tās bruģēšanu un apgaismošanu.

Pārdomās par kultūru un savu dzimto pilsētu dalījās arī habilitētais filozofijas doktors Augusts Milts, aicinot vairāk pievērsties cilvēkiem un viņu dzīvesstāstiem, caur kuriem būtu iespējams labāk iepazīt gan savu novadu, gan arī Rīgas ielu. Konferencē par novadpētniecisko darbu pašlaik stāstīja novadpētnieku kluba vadītāja vietnieks Andrejs Vanags, savukārt nākotnes redzējumā par kultūrvēsturiskā mantojuma kopšanu dalījās novada domes attīstības plānošanas speciāliste Laila Gerčāne.

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības rajona inspektore Inese Stūre aicināja aizdomāties, ko nozīmē jēdziens kultūras mantojums. — Tās ir vērtības, par kuru saglabāšanu un nodošanu nākošajām paaudzēm esam atbildīgi mēs šodien. Skatoties uz Eiropas kultūras mantojuma dienu zilo karogu, uzdosim jautājumu katrs sev — vai spēsim būt pilntiesīga zvaigzne pie Eiropas debesīm, vai arī būsīm tikai šis zilais fons, kur citām tautām savas zvaigznes spīdina?

Pievakarē Rīgas ielā svētku gājienam pulcējās novada pašdarbnieki, viesojās Utenas kultūras pils popkoris «Decima». Tie, kurus lietus un drēgnais laiks nebija nobiedējis, Rīgas ielas svētku noslēgumu sagaidīja novada kultūras centrā, kur līvāniešus viņu svētkos lūstināja Atis Auzāns no Daugavpils.

G.Kraukle



● Pilsētas centra laukumā iedzīvotājus izklaidēja Līvānu amatierteātris ar Ādolfa Alunāna lugu «Pašu audzināts».



● Rīta agrumā pilsētu modināja gailītis (Anita Gavare), vistiņa (Valija Vaivode) un kaķītis (Biruta Mazule). Divdesmit Rīgas ielas sētnieki saņēma jaunas slotas un pienu (a/s «Preiļusiers»), lai neitralizētu kaitīgā darba radītās sekas. Foto: J. Magdaļenoks

«Baltā māja» paplašina aktivitātes

Sākot ar septembri, aktīvu darbību atsākušas Līvānu fonda «Baltā māja» interešu, apmācības un atbalsta grupas.

«Baltās mājas» pakalpojumus un aktivitātes var izmantot dažādu vecumu cilvēki, jo piedāvājums arvien tiek paplašināts. Atbilstoši savām interesēm ir iespēja izvēlēties nodarbības ģimenes atbalsta centrā, pieaugušo izglītības centrā vai sabiedriskajā centrā. Cilvēkiem ar īpašām vajadzībām darbosies dienas aprūpes centrs.

Sabiedriskajā centrā tiek piedāvātas nodarbības dāmu klubā (piektdienās pulksten 14.00) un dāmu klubā «Gundega» (27.09. pulksten 14.00); floristikā (20.09. pulksten 14.00), novadpētniecībā (24.09. pulksten 11.00), invalīdu atbalsta grupā «Līdzās» (trešdienās pulksten 11.00); ārstnieciskajā fizikultūrā (piektdienās pulksten 14.00), sēdvolejbolistu klubā

(pirmdienās un sestdienās). Praktiskās nodarbībās var apgūt stila mācību («Stils un mode» trešdienās pulksten 17.00), kā arī šūšanu. Fonda telpās norisinās arī slāvu biedrības tikšanās, cilvēktiesību atbalsta tīkla koordinatores konsultācijas, pensionāru padomes un brīvprātīgo darbinieku sapulces.

Pieaugušo izglītības centrs otrdienās, trešdienās un ceturtdienās piedāvā apgūt angļu valodu pēc īpaši izstrādātas programmas, kā arī darbu ar datoru. Otrdienās un ceturtdienās (no pulksten 18.00 līdz 20.00) būs arī psiholoģisko nodarbību cikls.

Sākot ar septembri, darbu uzsāk dienas aprūpes centrs «Saulsēce» personām ar garīgās attīstības traucējumiem. Savukārt Sorosa fonds ir atbalstījis fonda «Baltā māja» izstrādāto projektu «Dienas aprūpes centra bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem izveidošana» un piešķīris finansējumu darbinieku algām, aprikoju-

ma iegādei un administratīvajām izmaksām 3150 latu apmērā. Šoruden sāks darboties arī atbalsta grupa to jauniešu tuviniekiem, kuri sirgst ar garīgās attīstības traucējumiem (27.09. pulksten 13.00).

Atsevišķi darbosies ģimenes atbalsta centrs, kas piedāvā psihologa konsultācijas darba dienās no pulksten 11.00 līdz 18.00. 28. septembrī pulksten 11.00 būs tikšanās celiņakcijas slimnieku tuviniekiem, 25. septembrī pulksten 14.00 — māmiņu skola. **Jaunums!** Psiholoģisko nodarbību cikls vecākiem «Vecāku un bērnu savstarpējās attiecības». Tas būs desmit nodarbību cikls ar mērķi mudināt vecākus izprast savu bērnu, viņa uzvedību un, savstarpēji tuvinoties, veidot harmoniskas attiecības. Nodarbības vadīs psiholoģe Dzintra Anspoka, viņa uzsver, ka nodarbībās vecāki varēs aktīvi iesaistīties, kopīgi pārrunājot dažādas problēmsituācijas un iesakot labāko risinājumu no savas pieredzes.

Pieteikties šīm nodarbībām var līdz 1. oktobrim, tās notiks vienreiz nedēļā, grupā būs ne vairāk kā 12 cilvēki, kuriem ir bērni vienā vecumā — pirmsskolas, sākumskolas vai pusaudžu gados.

Ik darba dienas vakaru no pulksten 19.00 līdz 24.00 darbosies uzticības tālrunis. Zvanītājus par visdažādākajiem jautājumiem uzklausi 12 konsultatīvie darbinieki. Uzticības telefons — tā ir iespēja zvanīt un risināt savu problēmu, vienlaikus paliekot anonīmam, kas nav iespējams, tiekoties ar psihologu klātienē.

Vērtējot līdzšinējo uzticības telefona darbību, psiholoģe Dzintra Anspoka atzīst, ka pārsvarā cilvēkus nomāc materiālās problēmas, bezcerība un neziņa, ko darīt tālāk. Zvanītājiem netiek dotas adreses, kur atrast darbu, bet tiek pārrunātas iespējas, ko cilvēks savā labā varētu darīt. Daudz zvanu ir par atkarības problēmām ģimenē, kad palīdzību meklē tu-

vinieki nevis pats atkarīgais.

Zvanītāju vecums ir no 10-11 gadiem līdz pensijas vecumam, gados veci cilvēki zvana maz. Ir bijuši vairāki gadījumi, kad pēc zvana uzticības tālrunim cilvēks izlēmis tikties ar psihologu. Telefonsarunas ilgums ir ļoti dažāds — no dažām minūtēm, ja cilvēks griežas pēc informācijas par iespējām saņemt psiholoģisku vai medicīnisku palīdzību, līdz pat stundai. Nevienam netiek prasīts, no kurienes viņš zvana, taču Dz. Anspoka teic, ka zvana arī no citām pilsētām un rajoniem. Pasa- kot, ka viņš nav vietējais, cilvēks, iespējams, jūtas neatpazīstamāks un drošāks.

Psiholoģe vēlreiz uzsver, ka visa informācija ir anonīma, un konsultanti to nevienam neizpauž. Uzticības tālruņa darba laiks ir darba dienu vakari no 19.00 līdz 24.00, bet numurs — 53 44881.

G.Kraukle

INFORMĀCIJA

VALSTS SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS
AGENTŪRAS INFORMĀCIJAPar kompensāciju pieprasīšanu no Vācijas
fonda «Atmiņa, atbildība un nākotne»

Ir pabeigtas daudzpusējas starptautiskās sarunas par Vācijas Federatīvās Republikas un Vācijas uzņēmumu līdzekļu piešķiršanu kompensāciju izmaksai spaidu darbos nodarbinātām personām, kuras kara laikā piespiedu kārtā bija deportētas uz Vāciju vai tās okupētajām teritorijām.

Vācijas Federatīvā Republika un vācu uzņēmumi, kuros tika izmantots spaidu darbs, ir piešķirši šim mērķim līdzekļus. Ir pieņemts VFR likums «Par fonda «Atmiņa, atbildība un nākotne» dibināšanu». Tas stājas spēkā 2000. gada 12. augustā.

Likums paredz, ka pieteikumu izskatīšanu, dokumentu apstrādi un lēmuma pieņemšanu personām, kuru pastāvīgā dzīves vieta 1999. gada 16. februārī bija Krievijas Federācija (KF), Lietuvas Republika vai Latvijas Republika, veiks Krievijas Federāci-

jas fonds «Saprašanās un izlīgums».

Saskaņā ar Ministru kabineta 16.02.2001. rīkojumu nr. 96 par atbildīgo institūciju Latvijas Republikā pieteikumu pieņemšanai no nacionālistiskā režīma spaidu darbos nodarbinātām personām, kurām ir tiesības pretendēt uz Vācijas Federatīvās Republikas fonda «Atmiņa, atbildība un nākotne» kompensāciju, ir noteikta Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra.

Atgādinām, ka uz kompensāciju izmaksām no Vācijas fonda «Atmiņa, atbildība un nākotne» ir tiesības personām:

- kuras bija ieslodzītas koncentrācijas nometnēs vai līdzīgos apstākļos citās ieslodzījuma vietās, vai arī geto un tika nodarbinātas spaidu darbos;

- kuras tika deportētas uz Vāciju vai tās okupētajām teritorijām un piespiedu kārtā iesaistītas darbā rūpnieciskos uzņēmumos

vai sabiedriskajā sfērā, un atradās apcietinājumā vai apcietinājumam pielīdzināmos apstākļos, vai bija pakļautas smagiem dzīves apstākļiem;

- kuras rases piederības dēļ bija vajāšanas upuri vai objekti, kā arī cietušas mantiskus zaudējumus, tieši piedaloties vācu uzņēmumiem, vai vācu uzņēmums guva labumus no personas mantas;

- kurām nodarīts cita veida kaitējums, piemēram, gadījumos, ja tika veikti medicīniskie eksperimenti vai arī, ja spaidu darbos nodarbināto personu bērniem, kas bija ievietoti speciālajos bērnu namos, tika nodarīts smags kaitējums veselībai vai arī šādu bērnu nāves gadījumos.

Informējam, ka ir saņemtas oficiālās pieteikumu ankešu veidlapas kompensācijas pieprasīšanai, kuras ir jāaizpilda un jāiesniedz VSAA.

Personām, kuras jau līdz

šim bija iesniegušas iesniegumus un dokumentus kompensācijas pieprasīšanai, ir iespējams griezties VSAA Preiļu filiālē, līdz ņemot pasi, un saņemt aizpildīšanai oficiālo pieteikuma anketu. Ja personīgi ierasties nav iespējams, tad anketa tiks izsūtīta pa pastu.

Atgādinām visām personām, kurām ir tiesības uz kompensācijas saņemšanu un kuras vēl līdz šim nav griezušās VSAA, ka iesniegumu un dokumentu iesniegšanas pēdējais termiņš ir 2001. gada 31. decembris.

Preiļu rajona iedzīvotājiem iesniegumi un dokumenti iesniedzami VSAA Preiļu filiālē: Preiļos, A.Paulāna ielā 3a, 1. kabinetā. Līvānu novada iedzīvotājiem tiek organizēta iesniegumu pieņemšana Līvānos, kultūras nama telpās, pirmdienās no plkst. 10.00 līdz 14.00.

A.Naglinska,
VSAA Preiļu filiāles
direktore

REKLĀMA

REKLĀMA

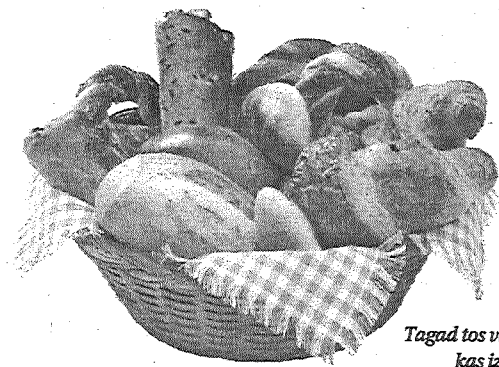
REKLĀMA

REKLĀMA

Varu pelnīt 2x vairāk!

Aizdevumi uzņēmumiem no atbalstāmajiem reģioniem

Vienīgi valsts bankā aizdevumi 100% apmērā no ķīlas nodrošinājuma vai īpaši zemas procentu likmes*



"Es labi pazīstu savu pilsētu un zinu, ka daudzas biznesa iespējas vēl netiek izmantotas – vienkārši, nepietiek līdzekļu, lai paplašinātu uzņēmumu un strādātu vēl labāk."

Tagad tos var saņemt no uzticama darījumu partnera, kas izprot, cik svarīga ir novadu attīstība."



Zvaniet 8000100. www.hipo.lv

Preiļi: Brīvības iela 2, tālr. 5307063; Daugavpils: Cietokšņa iela 55, tālr. 5427708; Jekabpils: Brīvības iela 116, tālr. 5231808; Krāslava: Sv. Ludvika lauk. 3, tālr. 5626062; Rēzekne: Brāļu Skrīndu iela 11, tālr. 4622870.

Hipotēku banka
Tavas valsts banka

* Latvijas mazo un vidējo uzņēmumu atbalsta programma tiek finansēta ar Eiropas savienības, Eiropas padomes Attīstības bankas un Vācijas Attīstības bankas atbalstu, atverot tai 13 miljonu eiro lielu kredītlīniju.

PAŠVALDĪBĀS

Riebiņu pagastā

■ **PIEŠKIR BRĪVPUSDIENAS UN BRĪVBILĒTES.** Septembra sēdē Riebiņu pagasta deputāti lēma par brīvpusdienu un brīvbiļešu piešķiršanu Riebiņu vidusskolas audzēkņiem. Brīvbiļetes tika piešķirtas visiem skolēniem, kuriem ceļš uz skolu jāpārvietojas ar sabiedrisko transportu, neskatoties uz to, kādas pašvaldības teritorijā audzēknis dzīvo.

Brīvpusdienas piešķirtas bērniem bāreņiem un bērniem, kuriem ir tikai viens no vecākiem. 50 procentu apmērā pusdienu naudu pagasta padome piešķir skolēniem no daudz bērnu ģimenēm.

■ **PIEMAKSAS SVEŠVALODU SKOLOTĀJIEM UN MAĢISTRANTIEM.** Deputāti atbalstīja lēmumu no pašvaldības līdzekļiem piemaksāt Riebiņu vidusskolas svešvalodu skolotājiem. Tādi Riebiņos ir divi pedagogi, viņi saņems piemaksu 40 procentu apmērā no algas. 20 procentu apmērā piemaksas piešķirtas trim skolotājiem, kuri mācās magistratūrā. Pašvaldībai jā rūpējas par to, lai skolās strādātu kvalificēti pedagogi, īpaši — svešvalodu pasniedzēji, situāciju komentēja pagasta padomes priekšsēdētājs Voldemārs Adamovičs.

■ **VISĀM VIENSĒTĀM BŪS NOSAUKUMI.** Atbilstoši grozījumiem likumā «Par Latvijas Republikas administratīvo teritoriju izveidošanu un apdzīvoto vietu statusa noteikšanu», kas stājusies spēkā šī gada 3. augustā, visām pašvaldībām jāapstiprina nosaukumi viensētām, zemesgabaliem un ēkām — par šo uzdevumu 4. septembra sēdē sprieda Riebiņu pagasta padomes deputāti. Turpmāk visām viensētām jābūt nosaukumiem, kā arī plāksnītēm ar norādēm. Nosaukumu saskaņošanai (lai tie neatkārtotos) uzdots sekot pagasta padomei deputātei Ainai Tumašovai.

■ **PLĀNO IZTĪRĪT DĪKUS.** Riebiņu parkā ap tuveni viena hektāra platībā plešas dīķi. Kā pastāstīja pašvaldības vadītājs, tajos esot lieli zivju krājumi — karpas, plauži, karūsas un pat līdakas. Vairākus gadu desmitus dīķi nav tīrīti, to krasti piegružoti, arī gultne aizaugusi ar dažādām ūdenszālēm. Šo iemeslu dēļ nav arī noteikta kārtība, kādā vietējie iedzīvotāji varētu tikt pie zivīm, lai gan dīķu krastos bieži redzami makšķernieki, reizēm kāds iemetot pat tīklu. Pašvaldība plāno, ka tuvākajos gados dīķus tomēr savedīs kārtībā, būšot jāielaiž arī kādas speciālas zivju sugas, kas izēstu nevajadzīgos ūdens augus.

Rudzātu pagastā

Pagasta padomes sēde notika 27. augustā, tajā piedalījās pieci deputāti — Jānis Zeps, Ruta Klibiķe, Lilita Slava, Velta Rudzāte, Ruta Vēvere. Nepiedalījās Vladislavs Sprīngis un Jānis Viļums.

■ **NEIZMANTOS PIRMPĪRKUMA TIESĪBAS.** Pagasta padomes deputāti nolēma neizmantojot pirm-pirkuma tiesības uz nekustamo īpašumu «Auri» Rudzātu pagasta Zabolotjes sādžā. Īpašuma kopējā platība 22,6 hektāri, no tās 14,5 hektāri ir lauksaimniecībā izmantojamā zeme un 7,1 hektārs meža.

■ **VIENOJAS PAR SILTUMA PIEGĀDI PAS-TA NODAĻAI.** Pašvaldība ir noslēgusi līgumu ar bezpeļņas organizāciju VAS «Latvijas pasts» par to, ka siltumenerģiju Rudzātu pasta nodaļai piegādās Rudzātu pagasta padome. Noteikta pakalpojuma cena Ls 0,50 par vienu koptelpas kvadrātmetru mēnesī.

■ **PAPILDINA VALSTS BRĪVĀS ZEMES.** No-lemts atteikties no pašvaldības lietojumā esošās zemes 8,2 hektāru platībā. Minētā platība ieskaitīta valsts brīvās zemēs.

■ **IEGĀDĀJAS ŪDENSCAURULI.** 190 lati piešķirti pašvaldības uzņēmumam «Rudzātu lauksaimniecības serviss» ūdensvada caurules iegādei.

■ **PAR INTERNĀTSKOLAS ATTĪSTĪBAS PROJEKTU.** Pagasta padomes priekšsēdētājs klātesošos deputātus iepazīstināja ar Rudzātu speciālās internātskolas perspektīvās attīstības projektu. Deputāti nepiekrīta projekta trešajai daļai — par terminēto uzturēšanos, uzskatot, ka Rudzātu speciālās internātskolas audzēkņiem pēc skolas absolvēšanas ir jāatgriežas savā pašvaldībā.

Speciālā internātskola.

Rudzātu speciālajā internātskolā mācās gan bērni, kuru vecāki miruši, gan dzīvu vecāku bāreņi ar lielāku vai mazāku garīgu atpalicību. Vairums pēc skolas beigšanas atgriežas savās pašvaldībās, citi, aizmirstot pārdarījumu, atgriežas pie vecākiem, ja tādi atrodas. Taču ir arī bērni, kuru savā ģimenē aizbildniecībā pieņem pavisam sveši cilvēki. Šis stāsts ir par rudzātiem, kuru ģimenēs dzīvo internātskolas beidzēji. Šis stāsts ir arī par viņiem pašiem, nu jau pieaugušiem cilvēkiem, kuru biogrāfijā rakstīts — beidzis Rudzātu speciālo internātskolu.

Zelta puisīt's

JĀNIS HENELIS tagad ir 20 gadus vecs, pirms sešiem gadiem viņu savā ģimenē pieņēma Jānis Pastars. Izšķirties par zēna ņemšanu aizbildnībā audžuvecākus pamudināja traģēdija pašu ģimenē. 24 gadu vecumā ar sirdi mira vienīgais dēls. Zinājuši vēl kādu ģimeni, kura pēc bērna nāves bija pieņēmusi audzināšanā zēnu no internātskolas, tādēļ abi ar sievu izlēmuši paaugstināties par šādu iespēju. Jānītis abiem iepaticies uzreiz, līcis mīlīgāks par citiem. Stāstot par šiem notikumiem, vecāku acis riešas asaras, taču tajās nav rūgtuma par dzīvi. Drīzāk kluss prieks par zēnu, raksturā viņš krietns, paklausīgs, strādīgs, nedzer un nepīpē. — Zelta puisīt's, — par savu audzudēlu saka Jānis Pastars. Tāpat kā vecāki, arī Jānis nav bijis likteņa žēlots.

Zēns nācis no Talsu puses, pēc tam dzīvojis Baldonē un deviņu gadu vecumā nokļuvis Rudzātās. Par saviem vecākiem viņš nezina neko, izņemot vārdus. Daudz vairāk viņa labā darījuši citi. Jānim prātā palicis skolotājs Juris Kursītis, kurš Rudzātās mācījis zēniem darbmācību, arī skolotāja Stašulāne, pie kuras apguvis latviešu un krievu valodu. Tagad ļoti noder skolā gūtās praktiskās zināšanas, Jānis prot pīt grozus, saņaglot putnu būrišus. Palīdz ravēt



● Jānis Henelis Pastaru ģimenē dzīvo jau sešus gadus. Paklausīgs un mīļš, tā savu zelta puisēnu raksturo vecāki.

dārzus, sagādāt sienu, baro trušus, brauc ogās. Vasarā nav vaļas mācīties, taču ziemā Jānis apņēmis mēģināt iegūt autovadītāja tiesības. Ar velosipēdu katru nedēļu viņš brauc uz pagasta centru, pārved televīzijas programmu, aiziet uz veikalu, bet nekur citur tālāk īpaši braukt neiznākot. Reizēm pagastā satiekot arī pazīstamus, savu draugu un skolas biedru Hariju Kaļķi, kurš dzīvo netālu. Pie Harija Jānis vienmēr ciemojas Ziemassvētku nedēļā. Vēl viens draugs, Edijs, tagad dzīvo Preiļos. Kur pārējie skolas biedri, Jānis īsti nezina. Daudzi tagad dzīvo Rīgā, patversmēs.

Būs vecāku zemes kopējs

Antona un Jūlijas Zalānu mantinieks ir enerģisks un patikams jauneklis — **HARIJS KAĻĶIS**. Atsaucīgs, strādīgs un izdarīgs, gādīgs pret saviem vecākiem un laipns pret mammas māsu, tanti Helēnu, nelieto alkoholu un ne-

smēķē. Svešinieks nepateiks, ka Harijs nav šo vecāku īstais dēls, vēl jo mazāk to, ka viņš skolojies speciālajā internātskolā. Harijam laimējās — saka tie, kas pazīst viņu un Zalānu ģimeni.

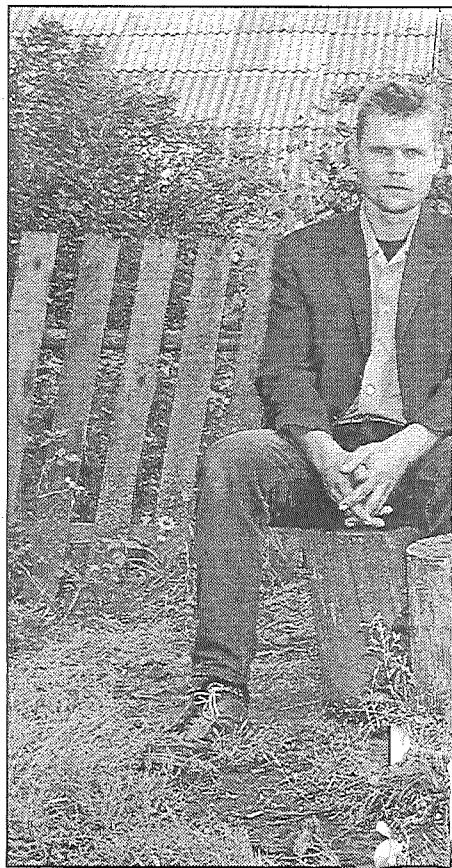
Ģimenē zēns no internātskolas ienāca caur personīgo traģēdiju — Zalānu vienīgā dēla nāvi. Tāda ir dzīve, saka Jūlijas kundze, atceroties, kā pirms deviņiem gadiem aizgāja pašas dēls, kurš, tikko beidzis augstskolas pirmo kursu, saslima ar ļaundabīgu slimību. Pierimstot sāpēm, aizdomājušies, vai nepieņemt audzināšanā kādu nelaimīgu, pamestu bērnu.

Harijs sētā ienācis ar mazu drēbju pauniņu rokās, nobijies, nedrošs. Pirmo reizi viņam bija pašam savs kaktiņš lielajā istabā, pirmo reizi viņš redzēja, kas ir ģimene, ka te var iet un ēst, kad gribi un cik gribi. Sākumā vecākiem par visu prasīju atļauju, atceras Harijs. Viņš bija satīcis saprotošus, labestīgus cilvēkus, patvērumu un mīlestību. Gribējās būt labam dē-

lam, tik labam, lai nevajadzētu atgriezties tajā pasaulē, kurā neviens viņu negaidīja. Harijam šīs sajūtas nav svešas. Kāda ģimene jau pirms tam zēnu bija aicinājusi pie sevis, taču vēlāk pārdomājuši un izmisušajam zēnam nācās atgriezties internātskolā.

Helēnas tante ar lepnumu saka: «Mūsu zēns ir bagāts». Viņš ir nākošais māju saimnieks, pirms gada ieguvis autovadītāja tiesības. Dēls to novērtē, viņš ir krietns palīgs visos darbos, sākot no zemes lietām, līdz pat maizes cepšanai. Arī iejūtīgs un sirsnīgs. Helēnas tante, bijusi rīdziniece, atceras kādu viesošanos galvaspilsētā, kad Harijs ievēdījis tanti aptiekā, lai nopirktu dārgu un labu spieķīti, uz kura balstīties, slimām kājām staigājot. Dēla rūpes vecāki izjūt diendienā.

Harijam ir mērķis nostiprināt savu saimniecību, jau nākamgad domāts palielināt cūku skaitu, puīša pārziņā ir arī augļukoki, zemeņu stādījumi. Iecerēts jauns ābeļdārzs, drīzumā tam tiks ap-



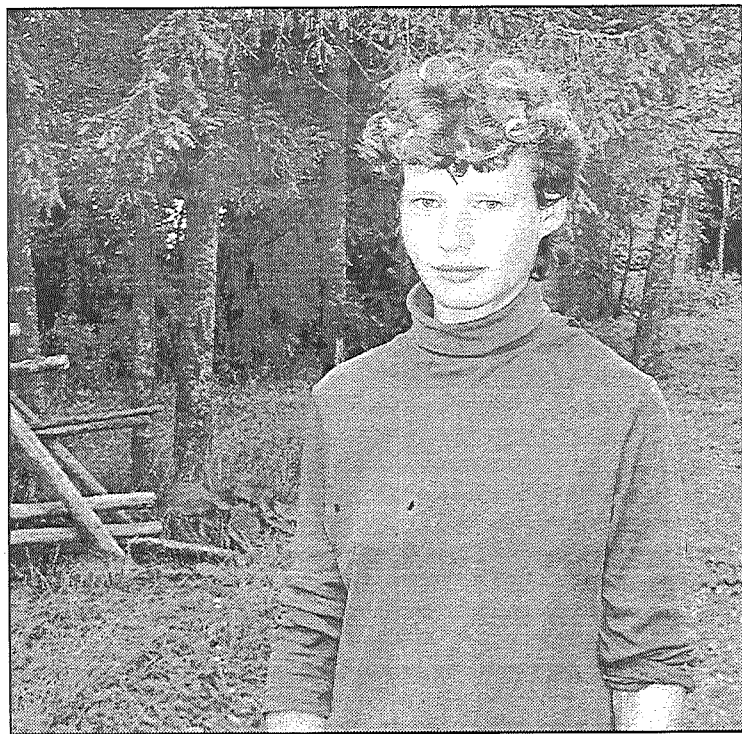
● Pēteris un Emīlija Aboroni audzudris ir atbalsts, jo īstās meitas dzīvo

stiepts žogs. Naudu jākrāj kūts celtniecībai, bankās kredītus ņemt nelielai saimniecībai būtu riskanti, uzskata puisis. Hariju apbēdina tas, ka lauksaimniecības produktu cenas ir tik zemas, salīdzinot kaut vai ar dīzeļdegvielas vai tehnikas rezerves daļu izmaksām. Vai tas ir godīgi, viņš jautā. Puisis lasa lauksaimniecības literatūru, patīk «Praktiskais Latvietis», kur var atrast noderīgus padomus. Par savām iecerēm Harijs stāsta ar apbrīnojamu optimismu, man šķiet, tam pamatā vecāku rimtā dzīvesgudrība, kas neļauj sūkstīties, bet liek strādāt. Nekur citur dzīvo puisis negrib, viņš uzskata, ka laukos izdzīvot var vienmēr. Vismaz paēdis būsi, un, ja vēl patīk tas, ko dari...

Īstais zēna vārds bijis Karims, taču pēc paņemšanas aizbildnībā to nomainīja pret latvietim vairāk piemēroto Hariju. Par saviem ve-



● Harijs Kaļķis saviem vecākiem Jūlijai un Antonam ir kā īstais dēls. Viņš pagājušajā gadā ieguvīis autovadītāja tiesības un pavisam nopietni ir nolēmis paplašināt vecāku lauku saimniecību.



● Māriete Sila Rudzātu speciālajā internātskolā mācījās kopā ar brāli Juri. Tagad viņi dzīvo pie saviem īstajiem vecākiem, kas laikus attapās, sameklēja savus bērnus un pārcēlās uz Rudzātiem.

Dzīve pēc pēdējā skolas zvana



Andri paņēma brīdī, kad puisis bija palicis bez pajumtes. Andri tūlāmā.

cākiem puisis nezina neko. Viņa dzīves ceļš sācies Inčukalnā, divus gadus mācījies Aglonā, trešajā klasē nokļuvis Rudzātās. Tur sākusies diezgan skaudra cīņa par izdzīvošanu. Harijam ilgi nebija draugu, uz kopējā audzēkņu fona puisis izcēlās, jūta apkārtējo spiedienu. Vājākos pakļauj, to saprata Harijs. Viņš iemācījās par sevi pastāvēt, un citi puīši lika mierā.

Par ieceri Rudzātās nākotnē izveidot internātskolas beidzēju terminētās uzturēšanās nometni jeb tādu kā ciematiņu, Harija domas dalās. Ja jauniešus pagastā spētu nodarbināt, ideja būtu atbalstāma. — Tomēr lielākā problēma ir tā, ka internātskolas beidzēji nav sagatavoti dzīvei. Viņiem ir skolas diploms, bet nav praktisku zinību, ar ko tālākajā dzīvē nopelnīt sev iztiku. Skolā ir daudz slimu bērnu, kam arodu iemācīt grūti, taču ir arī tādi, kas ņemtu pretī šāda veida zinības. Diemžēl šobrīd palīgskolas beidzējs ir cilvēks bez nākotnes — lielākai daļai nav tuvinieku, darbu šie jaunieši atrast nevar, jo tiklīdz pasaki, ka esi no palīgskolas, par tevi darba devējam interese zūd. Atliek vieglākais ceļš, kurš nereti noved uz ielas vai ciemumā. Harijs stāsta, ka vairums viņa skolas biedru tagad ir Rīgā, taču, ko dara, nav zināms. Tādu, kam laimējies, Harijam grūti nosaukt.

Pēc skolas strādā pie saimniekiem

MĀRĪTE un viņas brālis **JURIS SILI** abi ir beiguši internātskolu, atsūtīti uz Rudzātiem no Gaujienas. Vecākiem uz Mārīti un viņas vecāko māsu, kuru Mārīte nekad nav redzējusi, bijusi pārtraukta vecāku vara, taču vēl skolas laikā vecāki savas atvases atraduši un arī paši pārcēlušies uz Rudzātiem. Iztiku pēc skolas beigšanas Mārīte pelna, strādājot pie saimniekiem. Jauniete dara visus lauku darbus, dzīvo pie vecākiem. Mamma pārzina ikmēneša ienā-

kumus. Mārīte saka, ka iztikšanai nopelnīt varot, viņai pašai ir 30 latu liela pensija.

No skolas laika vislabāk prātā palikušas diskotēkas piektdienu vakaros. Zanda Spūle-Vilcāne un Agita Vjakse bijušas Mārītes mīlākās skolotājas. No skolas prom gājusi ar skumjām. Ja būtu jāiet dzīvot citur, es neietu. Man te patīk, saka Mārīte. Cita darba, kā strādāt pie saimniekiem, pagastā nav. Gribētos gan. Mārīte atklāj, ka labprāt mācītos par pavāri, piestrādātu kaut vai par apkopēju. Esot meklējusi darbu Preiļos, bet ar palīgskolas izglītību nekādu izredžu iekārtoties darbā nav.

Ja audzudēls darītu pāri, i vienas dienas neturētu

— Kā izlēmām Andri pieņemt? Ko mēs divi veci cilvēki? Lai nāk, lai dzīvo, vis' būs palīgs vecumdienās, — saka Pēteris Aborons, **ANDRA VILKTRICEKĻA** audzētāvs jau piecus gadus. Andris pēc Rudzātu skolas beigšanas Aglonā apguvis traktorista arodu, atgriezies pagastā un kopā ar pazīstamu puisi dzīvojis atsevišķā mājā. Dažreiz iegriezies pie Aboroniem, malku palīdzējis sazāģēt. Kad māju, kur Andris dzīvojis, nojaukuši, puisis palicis bez pajumtes. Tad arī vecīši viņu paaicinājuši pie sevis.

Pretī audžuvecākiem Andris nerunā, nav rupjš un pāri nedara. Kad puisis strādā, tad no visas sirds, tāpēc satiekot labi. Pašu māte pametusi pavisam mazu, tomēr Ventspilī Andrim esot brāļi, viens pat vēstules rakstījis, bet vēlāk sakari pārtrūkuši. Iztikšanu nodrošina pensija, govīs, cūka, vistas. Algotu darbu Andrim nav izdevies atrast. Rudzātu pagastā nav pat gateru, kas ir lielākie darba devēji vīriem citos pagastos. Kaimiņš izlīdz kaimiņam. Andris saviem audžuvecākiem pateicīgs par pajumti, par atbalstu grūtā brīdī. Kas zina, kā puīša dzīve



● **Ainārs Širants** jau desmit gadus ir savas audžumammas **Broņislavas Muižnieces «labā roka»**. Pie **Broņislavas** patvērumu meklējuši un atraduši vairāki internātskolas beidzēji. Foto: M.Rukosujevs

būtu iegrozījies, ja Emīlija un Pēteris toreiz viņu nepaņēmuši zem sava jumta. Savukārt Emīlijas kundze uzskata, ka, bāreni pie sevis paņemdama, ir darījusi svētīgu darbu.

Nevienu bāreni neesmu atraidījis

Ilgi jāsaka, lai pārskaitītu visus tos internātskolas beidzējus, kas uz isāku vai garāku laiku patvērumu atraduši Broņislavas Muižnieces mājās. Nevienu īpaši nav aicinājuši, bērni paši viņu atraduši. Kādreiz Broņa strādājusi internātskolas virtuvē, vīrs bijis skolas remotstrādnieks. Internātskolas audzēknis **AINĀRS ŠIRANTS** viņu ik rītu sagaidījis uz ceļa un vakaros pavadījis, vīrs ierunājies, ka Aināru nu gan varētu pieņemt kā savu dēlu. Diemžēl liktenis lēma citādi, Broņislava pāragri zaudēja vīru, taču Ainārs neizgāja un neizgāja no sirds. Zēnu viņa uztvēra kā vīra novēlējumu, un novēlējumi ir jāpilda.

Ainārs pastrādāja sovhozā, tad skolā par strādnieku, bet tagad saimnieko pa māju. Jau 10 gadus te dzīvo. Broņislavai Muižniecei ir arī trīs savi bērni, tie izauga kopā ar internātskolas audzēkņiem. Lai gan bagāti nedzīvoja, taču bērni vienmēr bija pabaroti, galus kopā savilka, tādēļ par dzīvi Broņas kundze nesūdzas. Vai gan manai mātei vieglāk bija, kad viena bērnu audzināja, visus mūs izvilka, kaut arī pati bija invalīde, stāsta Broņislava. Viņai sirds pilna rūgtuma pret mātēm, kas pamet savus bērnus likteņa varā. Pati pārpārēm izbaudījusi dzīves smagumu, savus bērnus gaidīdama, līdz pēdējai dienai par slaucēju strādājot. Pat fermas sievas nenojautušas, ka Broņa staigā gaidībās. No Preiļiem ar tikko dzimušo meitu līdz Rudzātiem kājām atnākusi. Vai tādēļ, ka grūti, savējos pametusi? Visus garos gadus nekad netika šķirojusi — savi vai sveši bērni — visi vienādi pie darba likti, visi

no viena katla pabaroti.

Toreiz pat ciema padomes priekšniecība bijusi viņas mājās, prasījuši, — kāpēc tie bērni nāk pie tevis, — teju vai nosodījuši. Broņislava atbildējusi: «Ja jūs paliksiet bez pajumtes, es arī jūsu pieņemšu». Šobrīd pie viņas dzīvo pašas dēls un arī Ainārs, pārējie aizklidusi pasaulē. Dažs atradis vecākus, cits apprecējies, vēl kāds devies pasaulē laimi meklēt. Par dažiem Broņislava vairs neko nezina — dzīvs vai miris.

— Valsts šos bērnus desmit gadus ir uzturējusi, izmācījusi, paēdinājusi, apģērbusi, bet galā viņi nevienam nav vajadzīgi. Nezina, kas tā tāda ģimene, ka var arī citādi dzīvot. Daudzi tolaik Rudzātās bērnus no internātskolas paņēma, bet turpmāk jau tā nebūs. Neņems viņus vairs neviens. Tagad ļaudis nezina, kā savus bērnus pabarot un izskolot, — saka Broņislava.

Ainārs stāsta, ka naida pret saviem bioloģiskajiem vecākiem viņam neesot, taču arī nekādu siltu jūtu pret viņiem nav. Kam man viņi tagad vajadzīgi, saka pieaugušais vīrs. Laimi citur viņš nemeklē, dzīvošot turpat pie Broņislavas.

Internātskolas direktores viedoklis

— Šobrīd Latvijā nav valsts programmas garīgi atpalikušo cilvēku dzīves kvalitātes nodrošināšanai, kā tas ir citās Eiropas valstīs, un tā ir pati lielākā problēma, — saka Rudzātu speciālās internātskolas direktore Gunta Jaudzema. Valsts iegulda līdzekļus šo bērnu skološanā, taču par tālāko netiek domāts. Būtībā valsts neuzņemas atbildību par viņiem pēc skolas beigšanas. To, ka pēc apmācības posms nav sakārtots, atzina arī vācu kolēģi. Vācijā šādi cilvēki pēc skolas beigšanas saņem dzīvokli, viņiem ir darbs, jo valstī ir tam pielāgota nodokļu sistēma, kas motivē darba devējus

nodarbināt tieši šādus cilvēkus. Ar viņiem nemitīgi strādā sociālais darbinieks. Tas nozīmē, ka teju vai katru rītu viņš ierodas un atgādina, ka tev, piemēram, ir jāiet uz darbu. Par viņiem kāds nemitīgi gādā.

Mūsu absolventi nespēj spriest un dzīvot patstāvīgi, viņi ir ļoti viegli ietekmējami, pierunājami, pārāk uzticas cilvēkiem, ar viņiem var manipulēt. Ir neskaitāmi krāpšanas gadījumi, kad negodīgi cilvēki viņus pierunā pārdot savus dzīvokļus «par sviestmaizi». Viņi neorientējas cenās, iegūtu naudiņu viegli «notrallina», rezultātā paliek uz ielas, nokļūst cietumos. Tāpat neatrisināti ir reproduktīvās veselības jautājumi. Vācijā cilvēkiem ar garīgo atpalicību pretapaugļošanās līdzekļi ir bez maksas, viņi ir sagatavoti intīmajai dzīvei. Valsts nostāja ir strikta — pēcnācējus saglabāt tikai izņēmuma gadījumos, ja ārsts šādu iespēju ir atbalstījis. Pie mums šis process vispār netiek kontrolēts, un tuvākajā laikā internātskolā uzsāks mācības jaunā paaudzē — bijušo audzēkņu bērni.

Protams, ir arī pozitīvi gadījumi, un tas lielā mērā atkarīgs no vides, kādā cilvēks nokļūst pēc skolas. Vairākiem absolventiem izdevās atrast vecākus, pie kuriem atgriezies. Atsevišķos gadījumos bērnus pieņem aizbildniecībā vai nu paši skolotāji, vai skolotāju paziņas — pēc ieteikumiem. Diemžēl šādu gadījumu skaits nav liels. Vairums nonāk savās pašvaldībās. Sekojam savu audzēkņu gaitām un likteņiem. Sāpina, ka sabiedrības atieksme pret šiem cilvēkiem joprojām ir noraidoša. Ir jāsaprot, ka garīgā atpalicība nekad nebeidzas, no tās nevar izārstēties, ar to var tikai sadzīvot, un te nu nekādi neiztikt bez līdzcilvēku atbalsta un gādības, — saka Gunta Jaudzema.

Viņa arī piebilda, ka internātskolas attīstības projektā pieminētā terminētā uzturēšanās Rudzātu pagastā nebūtu jāsaprot kā šo jauniešu nomitināšana uz pastāvīgu dzīvi. Plānots, ka Rudzātās viņi varētu palikt ne ilgāk kā trīs gadus, kamēr katra pašvaldība atrastu šiem cilvēkiem pajumti, darbu un nokārtotu viņu tālāko dzīvi. Lai nav tā, ka pēc skolas jaunieši nonāk pilnīgi nesagatavotā un viņam nelabvēlīgā vidē.

□□□

Ciemojoties ģimenēs, kas pieņēmušas internātskolas audzēkņus, rodas pārliecība, ka vismaz daži no jauniešiem cilvēkiem ir atraduši sev daudz maz drošu patvērumu ilgākam laikam. Vismaz tik ilgi, kamēr dzīvos viņu vecāki. Nebaidos teikt šo vārdu — vecāki, jo tādi viņi patiesi ir. Savukārt jauniešos, tik ļoti dažādos, redzēju vienu kopīgu iezīmi — milzīgu pieķeršanos saviem vecākiem un, šķiet, pateicību par uzticēšanos. Viņu acīs nebija jauniešiem raksturīgo ilgu pēc tāluma. Tikai pārāk agri apjausta dzīves īstenība, ka nekur nav tik labi, kā tur, kur tevi gaida. Mājās.

G.Kraukle

Pārmaiņas sākoties jaunam mācību gadam

Šo mācību gadu Dravnieku pamatskolā uzsākuši 146 skolēni un 15 skolotāji. Direktore Evelīna Višoka informēja, ka skolēnu skaita ziņā rajona pamatskolu vidū šī ir lielākā skola. Mācību gada sākums skolā nesis arī pārmaiņas, jo 6.septembrī darbu uzsāka psiholoģe Ilze Čamane.

Psiholoģe stāsta, ka viņas pienākums būšot palīdzēt bērniem, viņu vecākiem un arī skolotājiem. Būs jāpiedalās audzināšanas stundās, vecāku sapulcēs un jādarbojas ar katru skolēnu individuāli. Pašlaik notikusi tikai iepazīšanās. I.Čamane saka, ka svarīgi gūt skolēnu uzticību, lai spētu viņiem palīdzēt, risinot dažādas problēmas. Vispirms iecerēts runāt par skolēniem aktuālām tēmām, lai saistītu viņu uzmanību un uzticēšanos, jo skolēni sākotnēji ir kautrīgi un nevēlas ar kādu dalīties pārdzīvojumos. Psiholoģe strādā arī Riebiņu vidusskolā, kur darbs ir gan ar pamatskolas, gan vidusskolas vecuma skolēniem.

Skolas direktore atzīst, kas šis mācību gads sācies veiksmīgi, jo veikti arī pasākumi skolas vizuālā izskata uzlabošanai. Tīcis noasfaltēts skolas pagals un uzlikts bruģis celiņam, izremontēts un iekārtots datorkabinets, veikts sanitāro mezglu kapitālremonts, iekārtots tīcības mācības kabinets. Virtuvē pievienotas elektriskās plītes un ielikts jauns ventilators. Skolotāju darba apstākļu uzlabošanai iekārtota kancelejas telpa. Sporta zālē uzstādīts jauns ventilators. Jebkurš pasākums skolas labiekārtošanai ir nozīmīgs, jo šī mācību gada februārī gaidāma skolas akreditācija.

Svarīga ir harmoniska attīstība

Sīļukalna pamatskola darbu uzsāka 1. septembrī, kopā pulcējot 10 skolotājus, 86 skolēnus, kā arī to vecākus.

Šogad pirmajā klasē mācīsies tikai 2 skolēni. Nepietiekamā bērnu skaita dēļ 1. un 2.klase bija jāapvieno. Arī 8. un 9. klase ir apvienota. Skolas direktore Marija Bernāne ir apmierināta par sadarbību ar pagasta pašvaldību, jo pagasts ir radījis iespēju skolotājiem kompensēt apvienotās 8.-9. klases mācīšanu, lai 9.klases skolēni varētu mācīties atsevišķi un labāk sagatavotos eksāmeniem. Pagasta pašvaldība apmaksā arī interešu izglītību, pirms skolas skolēnu mācības, kā arī skolotāju tālākizglītību.

Sākoties šim mācību gadam, pārmaiņas skārušas arī abas skolas ēkas. Divstāvu skolas ēkā atjaunots krāsojums un otrā kāpņu telpa, kura netika izmantota 25 gadus. Otrajā skolas ēkā paplašināta zāle, uzbūvēta skatuve, nomainīts linolejs, veikts elektriskās instalācijas remonts un uz šo skolas ēku tika pārvietoti arī mājturības mācību kabineti. Iepriekš zēnu mājturības kabinets atradās vecajā skolas ēkā, kura tagad paredzēta nojaukšanai.

Šajā mācību gadā skola piedāvā daudz plašāku interešu izglītību. Skolā darbosies šūšanas pulciņš meitenēm, ritmikas un datorzinību (no 3. klases) pulciņš, deju pulciņš jaunākajām un vecākajām klasēm, pūtēju orķestris, ansamblis 4.-8. klasei, vokālā bērnu popgrupa 1.-3. klasei un dramatiskais pulciņš jaunākajām un vecākajām klasēm.

Skolas direktore atzinīgi vērtē skolas padomes darbu. Tajā darbojas piecu skolēnu vecāki — Regina Čaunāne, Sarmīte Slūka, Anita Broka, Silvija Slūka, Ināra Sondore, pagasta pašvaldības pārstāvis Arnis Opolais, divas skolotājas — Aina Vovere un Daiga Ceipiniece, kā arī pārstāvis no skolēnu pašpārvaldes.

Lai skolēnu dzīvi darītu interesantāku un aktīvāku, izstrādāts ļoti daudzveidīgs ārpusstundu pasākumu plāns. Kā informēja skolotāja Daiga Ceipiniece, skolēniem šogad būs gan ekskursijas, gan pārgājieni, daudz dažādu konkursu un vakaru kopā ar vecākiem, ballītes, diskotēkas un sporta svētki. Par pasākumu īstenošanu un nepieciešamību lems skolēnu pašpārvalde, kuras vadītājs ir Jānis Zeimulis.

Skolas direktore uzskata, ka svarīga ir skolēnu personības harmoniska attīstība. Šogad iecerēts sasniegt mērķi, lai skolēni veiktu darbus atbilstoši tam, ko viņi zina un prot, rezultātā gūstot labas zināšanas, prasmes, un labi justos saskarsmē ar citiem.

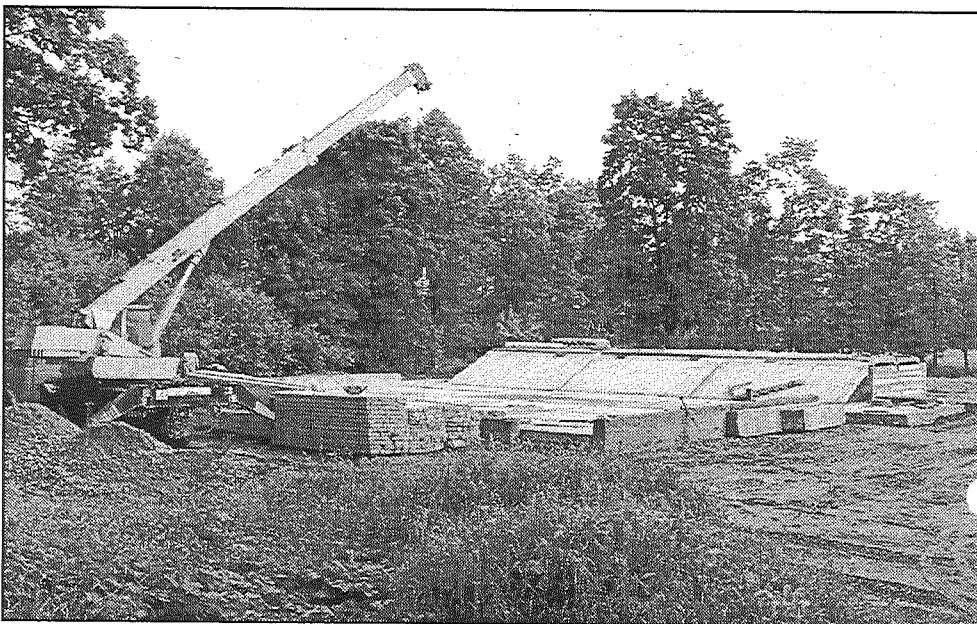
I.Slūka

ZINĀS

Riebiņos jau šoruden pabeigs būvēt estrādi

Dīķu un parka koku ieskauta jau šoruden Riebiņos apmeklētājus un atpūtniekus uzņems jaunā estrāde. Kā «Novadniekam» pastāstīja Riebiņu pagasta padomes priekšsēdētājs Voldemārs Adamovičs, ideja par estrādes celtniecību pašvaldībā lolota jau sen, taču tikai šogad izdevies izbrīvēt līdzekļus un plānu īstenot.

Pagasta padomes izsludinātā konkursā par estrādes celtniecību piedalījās vairākas firmas. Pašvaldībai izdevīgāko piedāvājumu (aptuveni par astoņiem tūkstošiem lētāk nekā citi) bija atsūtījusi celtniecības firma «Būvtrans» no Daugavpils. Pašlaik celtnieki jau uzbūvējuši estrādes paaugstinājumu, iezīmētas aktīvu telpu aprises, tiek ierīkotas kāpnēs. Pagājušajā nedēļā kļuva zināms, cik izmaksās apgaismes ķermeņi, elektrības pievads un instalācija. Paredzēts, ka estrādi un skatītāju vietas apgaismos ar sešiem jaudīgiem prožektoriem. Iepretī estrādei uz Feiman-



● Dzelzsbetona blokus pagaidām vēl grūti apjaust jauncelāmās estrādes aprises. Pēc projekta rasējumiem spriežot, estrāde būs pagasta ļaužu vajadzībām atbilstoša. Foto: M.Rukosujevs

kas pusi tiks ierīkotas 300 skatītāju vietas, bet ar tādu nolūku, lai tās varētu arī paplašināt. Pašlaik izsludināts konkurss ar piedāvājumu uzņēmējiem aiz estrādes iekārtot bufetes tipa vasaras kafējnicu. Kā paskaidroja pagasta padomes priekšsēdētājs Voldemārs Adamovičs, kafējnicā dar-

bosies vasarā pasākumu laikā. Tur varēs iegādāties saldumus, uzkodas, atspirdzinošus dzērienus, bet neko stiprāku par alu un sausajiem vīniem gan tur nevarēsot nopirkt.

Nākamvasar notiks estrādes apkārtnes labiekārtošanas darbi — tiks iesēts zālājs, iestādītas puķes, celiņi noklāti ar

bruģi un asfaltu. Beidzot jaunajiem būs vieta, kur atpūties, rīkot deju vakarus un diskotēkas, ir parliecināts pašvaldības vadītājs. Estrādes atklāšana tiek plānota jau oktobra sākumā, pagasta kultūras darbinieki tur plāno svinēt Miķeļdienu.

L.Kirillova

TV3 jaunajā sezonā sola daudz jaunu piedzīvojumu



TV3 ir pirmais televīziju tīkls Baltijā — Latvijā, Lietuvā un Igaunijā. Pateicoties vietējai televīzijai, TV3 raidījumus līdz šim skatījās Līvānos, bet ar kabeļtīkla «Telia MultiCom» palīdzību, arī Preiļos iedzīvotāji ir piepūcējušies TV3 skatītāju pulkam. Pašlaik šī televīzija ir ceļā uz Vīslavijas apriņķi, šogad tiek uzstādīti raidītāji Alūksnē, Ventspilī, Kuldīgā, Valkā un Jēkabpilī. Diemžēl pagaidām nav zināms, kad raidītājs tiks uzstādīts Preiļos, lai TV3 programmas varētu skatīties arī rajona lauku pašvaldību iedzīvotāji.

Lai pastāstītu par jaunu, kas rudens sezonā telekompānijas TV3 programmā gaida skatītājus, «Novadnieka» redakcijā nesēn bija ieradusies TV3

pārstāvji: mārketinga direktore Ginta Čurkste, sabiedrisko attiecību koordinatore Kristīne Jučkoviča un kolorītais raidījuma «Bez Tabu» vadītājs Juris Šteinbergs. Viņi apgalvoja, ka visus TV3 skatītājus gaida daudz dažādu lielisku piedzīvojumu — gan filmas, asa sižeta seriāli un melodramas, gan jauna un jau tradicionāla formāta autorraidījumi un sporta pārraides.

Lai dotu iespēju skatītājiem piedalīties programmu tapšanā, TV3 sadarbībā ar TV studiju *Hakizaka* izveidota tā sauktā pilsētas studija, kas ir jauna formāta projekts ne tikai Latvijā, bet pat Eiropā. Pilsētas studija sāks darbu 3. septembrī ar jaunās četrdiennīģās programmas raidījumu pulksten 7.30 «Neguli, Latvija!». Tas būs skatītāju rīta modinātājs — ar ziņām, laika prognozi, izklaides vēstīm un brokastīm kopā ar populāriem cilvēkiem. Turpinājumā pulksten 10.00 — «Pikis un zeme», «Karstā pannā» — pulksten 14.00, bet «Vakara

dīdītājs» pulksten 16.10.

Populārais raidījums «Bez Tabu» būs par vienu sižetu garāks, tā vadītājam zinātniekam Jurim Šteinbergam šosezon studijā blakus stāsies Dailes teātra aktrise Rēzija Kalniņa. No 7. oktobra nedēļas nogalēs skatītāji sekos katram no 12 Baltijas «Robinsonu» soļiem uz neapdzīvotas salas.

TV3 «Ziņas» jaunajā sezonā īpaši pievērsīsies notikumiem dažādos Latvijas reģionos. To laikā skatītājiem būs iespēja izteikt savu viedokli, kas var kļūt par pamatu jaunai ziņai.

Melodramas «Katalīna un Sebastians» laikā TV3 meklēs galvenās varones prototipu Latvijā un aicinās Latvijas sievietes dalīties domās, ar ko katra no viņām var līdzināties Katalīnai. Katru nedēļu vairākas sievietes tiks aicinātas filmēties TV3, bet mēneša Katalīna tiks aicināta piedalīties modes šovā pilsētas studijā.

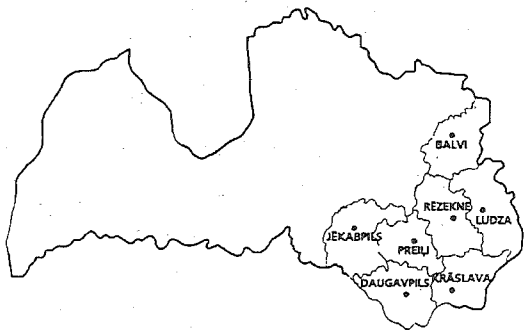
Latvijas skatītāju lielās atsaucības dēļ TV3 rādīs iecienīto seriālu «Kriminālā Pēter-

burga», «Sasisto lukturu ielas», «Turecka maršs» sezonas jaunākās sērijas, kā arī vēl neredzētu seriālu «Ugras zelts». Protams, turpināsies jau līdz šim redzētie asa sižeta seriāli, piemēram, «Medikopters», «Kobra» un citi.

Televīzija šosezon skatītājiem piedāvā projektu «Filma 3», kura ietvaros tiks demonstrētas labākās filmas — jaunas, kvalitatīvas, populāras. Gaidīsim savos ekrānos «Neatkarības dienu» un «Tīnānu». Būs īpašas programmas bērniem un sporta līdzjutējiem. Pēdējie, piemēram, tiešraidēs skatīsies Čempionlīgas spēles futbolā, kā arī līdz šim Latvijas televīziju ēteros neredzētu sporta veidu — jahtu regati. Lielu interesi noteikti izraisīs ekskluzīvais boksa mačs supersmagajā svarā tiešraidē no Kopenhāģenas: skandaloza Maiks Taisons pret dāni Braienu Nilsenu cīnīsies jau 13. oktobrī. Būs arī pasaules čempionāts hokejā 2002. gada pavasarī.

Sagatavoja L.Kirillova

KAIMINU RAJONOS



● BALVU RAJONĀ

Jāpiesaka Gada labākais skolotājs

Balvu rajona skolu direktoru metodiskā apvienība rīko konkursu «Gada skolotājs». Savus labākos skolotājus konkursam var izvirzīt gan kolēģi, gan skolēni. Viedokļi jādara zināmi skolu direktoriem.

Pagasts ar savu himnu un ģerboni

Rugāju pagastā notika konkurss «Sakoptākais Latvijas pagasts» Latgales skates noslēgums.

Rugāji ir viens no retajiem 473 Latvijas pagastiem, kam ir gan himna, gan ģerbonis. Turklāt tagad Rugājiem ir īpaša plāksne, kas apliecina, ka viņi šogad ir konkursa «Sakoptākais Latvijas pagasts» uzvarētāji Latgalē.

Šogad pirmo gadu pagastus vērtēja nevis sava novada komisijas, bet cita novada cilvēki. Latgali vērtēja vidzemnieki.

Ko vērtēšanas komisija redzēja Latgalē? No Daugavpils rajona



● **Rugāju ģerbonis.** Tajā uz zila fona redzamas sudraba vārvas. Balvu rajonā ģerboņi vēl ir Balvu pilsētai un Viļakas pilsētai. Rugājieši ir pirmais pagasts rajonā, kam ir apstiprināts pagasta ģerbonis.

Bebrenes pagasta novada vērtēšanas komisijai atmiņā visvairāk palikuši Akmeņupītes krasti. Komisija piešķir goda rakstus ne vien apciemoto pagastu priekšsēdētājiem, bet arī visu māju saimniekiem, kas komisiju uzņēma ciemos. Bebreņieši nopelnīja arī konkursa sponsora «Rīgas pien-

saimnieks» dāvētos 200 latus.

Ludzas rajona Salmavas pagastu vērtēšanas komisija nodēvēja par Latgales kultūras salīņu, īpaši atzīmējot pagasta parku un skolu. Tādēļ Salmava saņēma nomināciju par kultūrvides veidošanu pagastā, kā arī «Rīgas piensaimnieka» balvu.

Rēzeknes rajona Maltu vērtētāji atzina par pagastu ar vislabāk sakārtoto lauku infrastruktūru. Te dzīvokļos ir silti jebkurā diennaktī laikā un pat attālākajām pagasta centra mājām ir siltais ūdens. Maltas dzīvokļu komunālās saimniecības vadītāja ir sieviete, un komisija atzina, ka no viņas varētu pamācīties daudzu pagastu vīri. Maltas pagasts saņēma arī balvu izglītības nominācijā, iegūstot «Latvju Rakstu» trīs sējumus un balvas no «Lauku Avīzes», kā arī Satiksmes ministrijas balvu 10 tūkstošu latu vērtībā par vislabāk sakārtotajiem pagasta ceļiem.

Krāslavas rajona Robežnieku pagasts visvairāk saistās ar pēdējā laikā tik dzirdēto vārdu «integrācija», jo te tikai 20 procenti no iedzīvotājiem ir latvieši, bet 80 procenti — cittautieši. Tomēr vē-

tēšanas komisiju te visur uzrunāja latviešu valodā, bet latviešu dziesmas mijās arī ar citu tautu — krievu, poļu un ukraiņu melodijām. Vērtēšanas komisija pagastam piešķir labāko vērtējumu sabiedrisko attiecību veidošanā. Te komisija redzējusi pārsteidzoši daudz: aitas, linus, vēžus, zemes, pat kandžas aparātu.

Rugāju pagastam uzvaras punktus pelnījuši visi, jo katrs tā iedzīvotājs ir ielicis kaut daļu sava darba pagasta sakoptībā. Uz pagasta estrādes skatuves kāpa viss Rugāju «zieds» — uzņēmēji, zemnieki, pagasta darbinieki, pašdarbības kolektīvu vadītāji. Rugājiem bija daudz punktu pelnītāju: te ir 31 943,7 hektāri zemes, no kuriem lauksaimniecībā izmanto 9178 hektārus, ir 1912 iedzīvotāji — 998 sievietes un 914 vīrieši, ir daudz dabas objektu un vēsturisko pieminekļu, ir vairākas ticīgo draudzes, 15 katoļu, divi luterāņu un vieni pareizticīgo kapi, kā arī vairāki karavīru kapi. Ir divas skolas — Rugājos un Upmalā, ir interneta pieslēgums. Rugāju slimnīca dod vietu 25 pacientiem, strādā doktorāti Rugājos un Tikaiņos,

Rugāju centrā ir Balvu mūzikas skolas filiāle, bērnudārzs, aptieka, tautas nams, deviņi veikali; bibliotēka, muzejs, mežniecība. Pavisam Rugāju pagastā ir 16 veikali, 10 kokapstrādes uzņēmumi, gaļas pārstrādes cehs, divas licencētas lopkautuves, pagastā reģistrētas 229 zemnieku saimniecības. Darbojas jauktais koris, dāmu vokālais ansamblis, jauniešu deju kolektīvs, deju kopa, dramatiskais kolektīvs. Rugāju vidusskolā darbojas seši skolēnu pašdarbības kolektīvi. Te notiek U. Feldmaņa kausa basketbolā, ikgadējie sporta svētki, nākamgad Rugājos notiks Latvijas mednieku festivāls.

Konkursā rugājieši saņēma Zemnieku Savienības dāvēto plāksni, «Rīgas piensaimnieka» piešķirtos 400 latus, balvas par uzvaru nominācijās «Zemkopība un lauku vide» un «Ģimenei draudzīgākā pašvaldība».

Kad pasākuma noslēgumā skanēja Rugāju himna «Gaidu tevi Rugājos!», balsis skanēja ne tikai no skatuves, bet arī no skatītāju pusēs. Savējie dziedāja līdzī.

«Vaduguns»

● LUDZAS RAJONĀ

Mācot latvisko Sibīrijā

Kopš pēdējās atmodas laikiem Latvijas latvieši arvien vairāk uzmanības pievēršusi ne tikai tautiešiem, kas pēc Otrā pasaules kara bija devušies rietumu trimdā, bet arī tiem, kas joprojām mīt tālu austrumu pusē — Baškīrijā, Sibīrijā. Jāsaka, ka Sibīrijā nav tikai pēc izsūtījumiem palikušie, bet arī tādi, kas uz turieni devušies gluži vai labprātīgi jau aizpagājušā gadsimta beigās. Devušies, paklausot cara ierēdņu solījumiem par apsolīto zemi, ko tur varot iegūt gandrīz par velti.

Uz Sibīriju toreiz izceļoja arī daudzi latgalieši. Šoreiz saruna ar gados vēl jaunu pedagoģi, kura tikko beigusi Daugavpils Pedagoģisko universitāti, nautrēnieti Birutu Mūrnieci. Pērn viņa bija vienojusies ar Latvijas vēstniecību Krievijā, ka gadu strādās ar Sibīrijas latviešu bērniem.

Un tā pērnā gada 4. oktobrī viņa ar vēl divām jauniešiem devās uz svešu, nepazītu zemi. Ceļabiedrēm galamērķis gan tālāks — Krasnojarskas apgabala Lejas Bulāni. Biruta ierodas Omskas apgabala Taras rajona Bobrovkā — ciemā, kas pirms simts gadiem bija saucies gluži latviski — Vecbebrī. Tur 1897. gadā pēc divu gadu ceļošanas uz pastāvīgu dzīvi taigā bija apmetušies kalpi un bezzemnieki no Kurzemes. Ar mežonīgu darbu līduši līdumus, cēlušī mā-

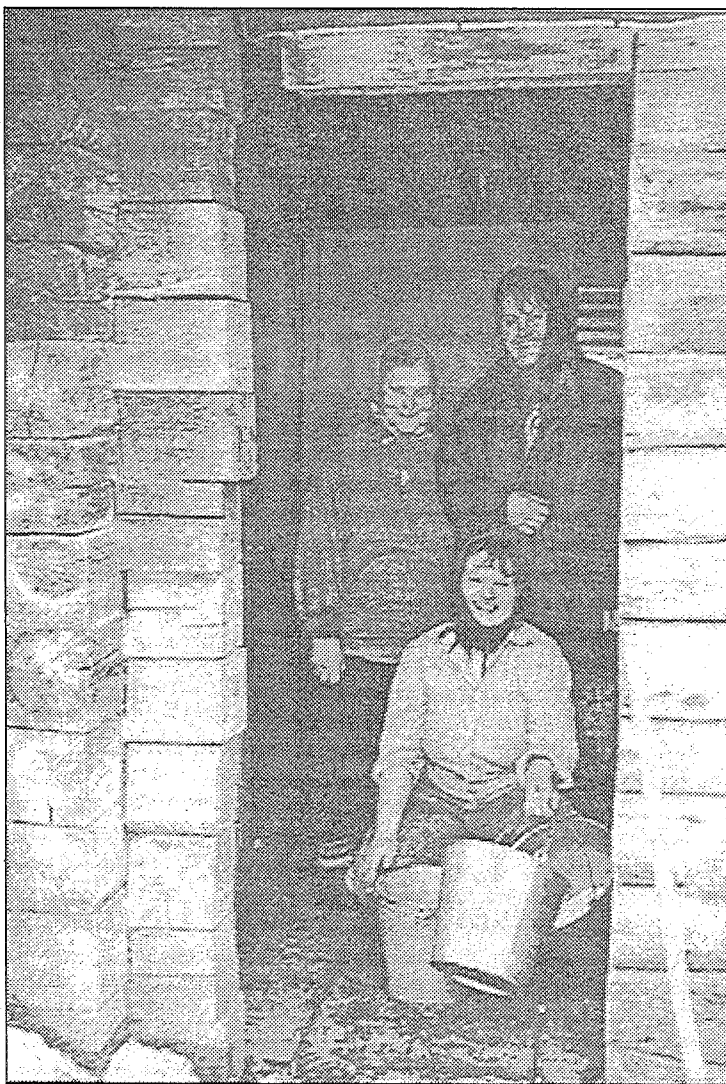
jokļus. Un 30. gados kļuvuši tiešām turīgi. Kā vecie cilvēki vēl zināja stāstīt, mājas esot bijušas pat ar 20 durvīm, ganāmpulkā — līdz 40 liellopiem. Taču sekoja kolektivizācija, sadzīšana ciematos, latviešu skolas slēgšana. (Arī latgaliešiem līdz tam laikam Aničkovā bija pat sava pedagoģiskā skola.)

Un tad — viss turpmākais. Pār-krievošana, lauksaimniecības leļupslīde, iekopto tīrumu otrreizēja aizaugšana ar mežu. Tomēr latvieši nebūtu latvieši, ja tik vienkārši padotos liktenim. Tāpat ģimenē centušies saglabāt tēvu valodu, darba tikumu. Vien cik ilgi savā starpā varēja precēties, ka paaudžu laikā viss ciems bija savstarpēji saradojies.

Tagad Bobrovkā 60 sētās dzīvo ap 180 iedzīvotāju, no kuriem vairāk nekā puse sevi uzskatot par latviešiem. Blākusciemos esot igauņi, vācieši, krievi.

Ticības ziņā, kā Biruta saka, bobrovkieši ir īsti pagāni, tā arī nevienai kristīgajai konfesijai nepieder. Vienīgais, kas cauri gadsimtiem saglabājies, gadskārtu ieražu svētki — Ziemassvētki, Lieldienas, Ligo. Taču viņi tos svin pēc senajām pagāniskajām tradīcijām. Sevišķi pēdējos — ar uguns kuriem, dziedāšanu, rotaļām. Alus gan neesot, tāpat kā latviešu istabās sen nedzird klauzdam aužamās stelles. Adot, taborējot gan.

Ciemā pašlaik darbojoties tikai



● Biruta (priekšplānā) mēģina iejusties bobrovkiešu ikdienā.

sākumskola, tanī tad 12 latviskās izcelsmes bērniem Biruta arī mā-

cījusi latvisko dzīvesziņu, valodu (lasīt un rakstīt prasmi). Latvija

kā dzimtenes jēdziens viņiem tomēr gaužām abstrakts. Viņu vecāki arī neuzskata sevi par Latvijai piederīgiem, jo, lūk, dzimtene esot šeit, tāpēc sevi arī saucot par Sibīrijas latviešiem. Taču uzturēt saiknes ar Latviju neatsakās, gluži otrādi, jūtot gan Latvijas vēstniecības Krievijā, gan Pasaules brīvo latviešu apvienības atbalstu.

Pēcpusdienās Biruta nodarbojās ar 5.-8. klašu bērniem, kas mācās 15 kilometrus attāļajā Matjuševā, bet vakaros pie latviešu skolotājas sanāca pieaugušie. Viņi runā latviski, taču lasīt un rakstīt māku agrāk neviens nebija mācījis. Darbs licies gluži tīkams, jo, darbojoties mazās grupiņās, varējis tiešām ielikt sirdi. Ļoti interesantas bijušas Lieldienas, kas pēc vietējo tradīcijas apvienotas ar mūsu Pūpolsvētdienu. Pavasarī organizējusi iešanu dabā pa tuvējās Bebrupītes krastiem, apkārtnējam bērzu birstalām, kur šiem kokiem esot tik tiešām vienreizējs baltums.

Biruta arī pati iekļāvusies gan ikdienas darbos, apkopjot saimnieka lopus, gatavojot malku, gan sabiedriskajā dzīvē, atzīmējot 8. martu, Padomju armijas dienu, arī Mātes dienu, kas Krievijā gan tiekot svinēta 29. novembrī. Visbeidzot ņēmusies ar bobrovkiešiem iestudēt pat R.Blaumaņa «Skroderdienas Silmačos».

«Ludzas Zeme»

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Piemēro audzinoša rakstura piespiedu līdzekļus

Preiļu rajona tiesā izskatīti materiāli par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu kādam 1984. gadā dzimušajam līvānietim.

Šī gada 19. janvārī ap pulksten 22.30 viņš, atgriežoties no diskotēkas Līvānu ģimnāzijā, redzēja, kā tiek piekauts kāds cits puisis. Kad tas jau gulēja uz zemes, arī nepilngadīgais A.A. pieskrēja klāt un ar dūri iesita piekautajam deniņu labajā pusē. Šajās darbībās saskatāms noziedzīgs nodarījums, kas paredzēts Krimināllikuma 231. panta 2. daļā — rupja sabiedriskā miera pārkāpšana, kas izpaudās acīmredzamā necieņā pret sabiedrību un bezkaunībā, ignorējot vispārpieņemtās uzvedības normas un traucējot cilvēku mieru personu grupā. Krimināllikuma daļā pret nepilngadīgo A.A. tika izbeigta. Sakarā ar to, ka puisim tas bija pirmais likumpārkāpums, ka viņš līdz šim nepilngadīgo lietu inspekcijas uzskaitē nav bijis, savu vainu atzīst un nožēlo izdarīto, bet no skolas raksturots pozitīvi, tiesa izteica viņam brīdinājumu.

Citā tiesas sēdē lemts par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu divām nepilngadīgām meitenēm no Līvāniem.

Šī gada 3. aprīlī Līvānos, Celniecības ielā 8 pie vecās Līvānu biokīmiskās rūpnīcas ēkas pastāigājās pieci pusaudži. Divas jau minētās meitenes pastaigas laikā ar sērkokiem dedzināja pērņa gada kūlu. Kad uguns sāka iz-

platīties, nepilngadīgie nobijās un mēģināja uguni dzēst. Taču sapratuši, ka neizdosies, aizbēga prom. Tā blēņošanās dēļ izcēlās ugunsgrēks, kura laikā nodega Līvānu pašvaldības uzņēmumam «Līvānu Siltums» piederošās maģistrālās siltumtrases siltumizolācija 20 metru garumā. Materiālais zaudējums — 500 latu. Tika izdarīta tīša svešas mantas bojāšana aiz neuzmanības, nevērīgi rīkojoties ar uguni. Meitenes vēl nebija sasniegušas vecumu, no kura izstājas kriminālbildība, viņām tas bija pirmais likumpārkāpums. Tāpēc tiesa abām ugunsgrēkā vainīgajām izteica tikai brīdinājumu.

«Sēdēs» par veikala apzagšanu

Preiļu rajona tiesā izskatīta 1973. gadā dzimušā un nekur nestrādājošā daugavpīlieša Oskara Cakula krimināllietā. Šī gada jūlijā viņš jau bija tiesāts ar brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem bez mantas konfiskācijas.

Naktī uz 2001. gada 16. martu alkohola reibumā zādzības nolūkā Cakuls Preiļu rajona Rudzātās izsita divus stiklus zemnieku saimniecības «Pavasari» veikalam, izlauza dzelzs restes un sabojāja signalizācijas vadus, nodarot zaudējumus 149,38 latu vērtībā. Tā Oskars Cakuls iekļuva veikālā un nozaga 1,6 kilogramus vistu stilbiņu, divas pudeles «Martini», divas pudeles «Martini Bianco» vairāk nekā 23 latu vērtībā. Paņemta izskatījās pamaz, tāpēc Cakuls vēlreiz ielida veikālā un šoreiz paņēma 2,6 kilogramus žāvētas desas, 1,7 kilogramus speķa, vienu paciņu saulespuķu sēklu, trīs pu-

deles «Kagora», trīs pudeles degvīna «Moskovskaja», kā arī 6,76 latu.

Tiesā noskaidrojās, ka Cakuls vispirms kopā ar paziņu apēdis vistu stilbiņus un izdzēris vīnu. Paņemta licies par maz, tāpēc gājis uz veikalu vēlreiz un tad ar sazagto braucis pie paziņas, kur turpinājuši dzert un ēst. Pašam gan licies, ka ņēmis mazāk nekā minēts tiesas dokumentos. Veikala vadītāja apliecināja, ka iepriekšējā dienā bijis preču pievedums, tāpēc iztrūkumu bijis viegli konstatēt.

Oskaram Cakulam tagad noteikts galīgais sods — brīvības atņemšana uz vienu gadu un sešiem mēnešiem bez mantas konfiskācijas, sodu izciešot slēgtajā cietumā. Vēl no viņa piedzīs arī veikalam nodarītos zaudējumus 206,03 latu apmērā.

Par skandalēšanu — četrus diennakšu arests

Preiļu rajona tiesa izskatīja 1967. gadā dzimušā Saunas pagasta iedzīvotāja Mihaila Matjovkas lietu. Naktī uz 18. augustu viņš alkohola reibumā savās mājās Saunas pagasta Lakauskos huligānisku pamudinājumu dēļ sarīkoja skandālu: virtuvē izsvaidīja katlus, lamājās nepiedienīgiem vārdiem, daudzīja traukus un draudēja ar izrēķināšanos, traucējot naktsmieru citiem ģimenes locekļiem. Lamāšanos un draudus Matjovka turpināja arī policijas darbinieku klātbūtnē. Tiesa sodīja Mihailu Matjovku ar arestu uz četrām diennaktīm.

Pēc Preiļu rajona tiesas materiāliem

Vīrs izspiego bijušo sievu

Kad Stīvens Pauls Brauns izšķīrās no sievas, viņš sievas datorā instalēja spiegu programmatūru *eBlaster*, kas ļāva tam pārzināt ikvienu datorā veikto darbību, lasīt viņas failus un e-vestules. Ja izdosies pierādīt, ka 41 gadu vecais Brauns tik tiešām šādi ir rīkojies, viņam draud līdz piecu gadu cietumsods.

Pēc ārzemju preses materiāliem

POLICIJAS ZIŅAS

Skaitļi un fakti

No 1. līdz 10. septembrim Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrdalā reģistrēti pieci ģimenes skandāli, deviņas zādzības, viens ceļu satiksmes negadījums, reģistrēti ziņojumi par pieciem huligānisma gadījumiem un četriem ugunsgrēkiem.

Netika galā ar automašīnas vadību

29. augustā ceļa Galēni — Sīlukalns 3. kilometrā Pēteris S., vadot automašīnu Peugeot 306, netika galā ar sava transportlīdzekļa vadību un iebrauca grāvī. Bojāta automašīna, cietušo nav. Neuzmanīgajam autovadītājam sastādīts administratīvais protokols.

Uzbrauca bērnu ratiņiem

30. augustā Preiļos, Pils ielā Leonards V., alkohola reibumā vadot automašīnu VW Passat, uzbrauca bērnu ratiņiem. Laimīgā kārtā šajā negadījumā cilvēki nav cietuši. Sastādīts administratīvais protokols.

Dzer un neaudzina bērnus

31. augustā saņemts iesniegums par to, ka Rušonas pagasta Gelenovā dzīvojošā Elvīra L. bieži lieto alkoholiskos dzērienus un nepilda savu bērnu audzināšanas pienākumus. Sastādīts administratīvais protokols.

Uzmācās garāmgājējiem

31. augustā Līvānos pretī mājai, kas atrodas Saules ielā 12, Vladimirs J. alkohola reibumā huligānisku tieksmju mudināts, uzmācās garāmgājējiem. Sastādīts administratīvais protokols.

Nepakļāvās policijas darbiniekiem

1. septembrī Līvānos pie bāra «Oāze» Igors R. alkohola reibumā ļaunprātīgi nepakļāvās policijas darbinieku likumīgajām prasībām. Sastādīts administratīvais protokols.

Dega pirts un citas ēkas

1. septembrī Preiļu novada Aizkalnes pagasta Babros ugunsgrēka rezultātā I.V. piederošajai pirtij izdega siena. Materiāls nosūtīts izskatīšanai ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Preiļu nodaļai.

5. septembrī Preiļos, Rēzeknes

ielā 11 ugunsgrēka rezultātā izdega griestu pārsegums kādai mājai.

7. septembrī Preiļos, Brīvības ielā 5a izdega biškopības un dārzkopības veikala telpas. Ugunsgrēka iemesls un nodarītie zaudējumi tiek noskaidroti.

8. septembrī Līvānos, Rīgas ielā 194 mājas pagalmā izcēlās ugunsgrēks. Nodega vairāki malkas šķūņi. Ugunsgrēka cēloņi tiek noskaidroti.

Skandāli un huligānisma gadījumi

28. augustā Riebiņos, Mier ielā Isakijs T. un Artemijs T. darīja huligāniskas darbības pret L.F. Sastādīti administratīvie protokoli.

1. septembrī Preiļos, Upīša ielā 3 Jānis I. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu. Izteikts oficiāls brīdinājums.

3. septembrī Preiļos, Mehanizatoru ielā 6 Jurijs L. sarīkoja ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

3. septembrī Preiļos, Raiņa bulvārī 10 Maksims V. izdarīja huligāniskas darbības pret I.P. Sastādīts administratīvais protokols.

4. septembrī Preiļu pagasta Bukos Imants P. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

Nokļuva slimnīcā

3. septembrī Preiļu rajona slimnīcā ar miesas bojājumiem nogādāts Romualds U. no Saunas pagasta. Notikušā apstākļi tiek noskaidroti.

«Ciemiņi» lauku veikalā

4. septembrī SIA TU «Lauki» veikālā «Rožupe», uzlaužot ieejas durvis, iekļuviši zagļi. Paņemti tabakas izstrādājumi, alkoholiskie dzērieni un pārtika.

Paņemtas telekartes

5. septembrī izsists stikls preses apvienības kioskam, kas atrodas Līvānos, Rīgas ielā. Zaglis paņēmis trīs telekartes divu, triju un piecu latu vērtībā.

Apzagta garāža

7. septembrī V.P. konstatēja, ka no viņam piederošās garāžas, kas atrodas Rudzātu pagasta Vilcānos, pazudis motorzāģis «Ural», zāģa sliede, darbgalds un trīs lemeši. Materiālā zaudējuma apjoms tiek noskaidrots.

Preiļu rajona policijas
pārvaldes informācija

Ko katram vajadzētu zināt par policiju

Ja radusies konfliktsituācija vai izdarīts likumpārkāpums un pie jums griežas policijas darbinieks,

jums ir tiesības:

■ prasīt, lai policists nosauktu savu uzvārdu, amatu un dienestu, kuru viņš pārstāv, kā arī uzrāda dienesta apliecību, kuru nepieciešams izlasīt; ja arī tad jums rodas šaubas, jūs varat pieprasīt, lai policists pasaka savas dienesta vietas tālruna numuru, pa kuru jūs tad varat pārbaudīt teikto;

■ prasīt, lai jums izskaidro, ar kādām darbībām un kāds likums ir pārkāpts;

■ pārsūdzēt policijas darbinieka rīcību vai lēmumu policijas iestādes vadībai un, ja arī tās atbilde neapmierina, Rīgā Policijas departamentam, Iekšlietu ministrijai vai prokuroram.

Jums nav tiesību:

■ nepakļauties policijas darbi-

nieka likumīgajām prasībām pat tad, ja jūs tām nepiekrītat.

Policijas darbinieks ir valsts varas pārstāvis; likumīgās prasības un rīkojumi, ko viņš devis, visām personām obligāti ir jāizpilda. Policijas darbinieka goda aizskaršana, pretošanās viņam, viņa dzīvības un veselības apdraudējums, kā arī rīcība, kas traucē pildīt dienesta pienākumus, ir sodāma.

Par pretošanos policijas darbiniekam vai zemessargam, ja šīs personas izpilda tām uzliktos sabiedriskās kārtības uzturēšanas pienākumus, persona var tikt sodīta.

Nemiet vērā,

ja alkoholisko dzērienu, narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaidā būsiet zaudējis spēju patstāvīgi pārvietoties vai orientēties un varat nodarīt kaitējumu apkārtnē vai sev pašam, policijas

darbinieku pienākums ir nogādāt jūs atskurbtuvē.

Pirms ievietošanas atskurbšanas telpās atvesto personu apskata tā paša dzimuma policijas darbinieks. Aizturēšanas protokolā apraksta iereibušā uzvedību, uzskaita klātesošos dokumentus, mantas, naudu, vērtslīstas utt.

Personas, kuras uzvedas agresīvi un fiziski nepakļaujas, atskurbtuvē gaida nomierināšanas krekls vai speciālie līdzekļi (roku dzelzi, steki).

Atskurbšanas telpās ievietotās personas drīkst turēt līdz atskurbšanai, bet ne ilgāk par 12 stundām. Pēc atskurbšanas personai izskaidro pašvaldības noteikto pakalpojumu apmaksas kārtību, pret parakstu atdod aizturēšanas protokolā ierakstītās un glabāšanas pieņemtās mantas, naudu, dokumentus, vērtslīstas utt.

INFORMĀCIJA,
SPORTS

MUMS JAUTĀ

Uz Indāniem ceļa, iespējams, nebūs

«Novadnieka» redakcijā nonāca Galēnu pagasta Indānu ciema iedzīvotāju vēstule. Tajā izklāstīta nomaļā Indānu (bijušā Pizānu) ciema iemītnieku lielākā sāpe — sādžai nav piebraucamā ceļa. Vēstulē teikts, ka ciems atrodas tikai pāris kilometru attālumā no pagasta centra, taču iedzīvotāji, kuri pārsvarā ir gados veci cilvēki, jūtas kā atgriezti no pasaules. Autotransports tur nebrauc, ātro palīdzību izsaukt nav iespējams, pēc maizes jāmēro šis uz Galēniem, pa apkārtni — 5-6 kilometri.

Indānieši raksta, ka kādreiz uz Indānu sādžu vedis zemes ceļš, varējuši braukt gan ar zirgu, gan ar automašīnu. Tagad šis ceļš izarts, jo zeme ir privātīpašums. Vēstulē teikts, ka pagasta padome par situāciju tikusi informēta, savākti paraksti, taču nekādu atbildi neesot saņēmuši. Iedzīvotāji uzskata, ka pietiktu tikai ar nelielu vecā Indānu (Pizānu) ceļa posma atjaunošanu, lai viņu problēma būtu atrisināta.

Atbildi šajā jautājumā «Novadniekam» sniedza Galēnu pagasta padomes priekšsēdētāja Leontīna Saleniece. Viņa paskaidroja, ka agrāk tajā vietā, par kuru vēstulē

stāsta ciema iedzīvotāji, bija gan aploks, kurš ceļa vajadzībām gan tika izmantots, bet netika nedz uzturēts, nedz arī bija reģistrēts kā ceļš. Zemes reformas gaitā uz šo teritoriju iedzīvotāji nepretendēja, kad to iemērija privātīpašumā, lēmums netika apstrīdēts.

— Iedzīvotāji ar savu problēmu pašvaldībā ir griezušies, un ir sniegta mutiska atbilde. Paskaidrojām, ka šobrīd zemes atgūšana jau ir nokavēta, ka apstrīdēt lēmumu varēja vēl zemes reformas laikā nevis tagad, kad šis īpašums jau ir ierakstīts zemesgrāmatā. Vienīgā iespēja, ko var ieteikt sādžas iedzīvotājiem šādā situācijā,

ir mēģināt šo teritoriju atgūt tiesas ceļā. Pagasta padomei nav pamata tiesāties, savas pretenzijas tiesā var sniegt sādžas iedzīvotāji, uzskata L.Saleniece.

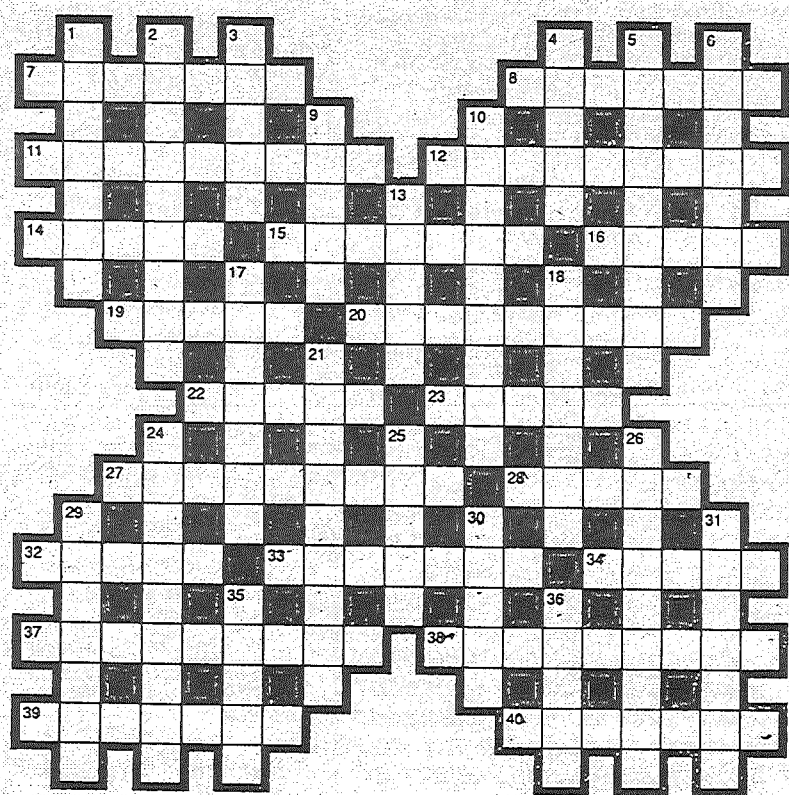
Indānu sādžā šobrīd ir apdzīvotas tikai dažas mājas, kur pārsvarā mitinās gados veci cilvēki. L.Saleniece arī apšaubīja iespēju, ka uz Indāniem varētu pārcelties dzīvot jauni saimnieki, un šajā gadījumā ceļa būve būtu nelietderīga naudas izlietošana. Viena ceļa kilometra izbūve no Indāniem līdz pagasta centram pašvaldībai izmaksātu ap 10 000 latu, tik lielu naudas līdzekļu izlietojums ir rūpīgi jāapsver. Diemžēl savu diktē

arī līdz minimumam samazinātais budžets lauku ceļu attīstībai.

Kā pastāstīja pagasta padomes vadītāja, ir plānota ceļa būve maršrutā Voveri — Pizāni, kas Voverus savienotu ar Akmenājas sādžu. Šī ceļa izbūve atrisinātu arī Indānu ciema iedzīvotāju problēmas, uzskata L.Saleniece, jo pavisam netālu no viņu mājām būtu labs grantēts ceļš, pie tam, šajā maršrutā ir plānots nodrošināt arī autobusu satiksmi. Diemžēl ir grūti prognozēt, kad varētu sākties reāli ceļa būves darbi, jo tos kavē jau pieminētais lauku ceļu attīstībai samazinātais budžets.

G.Kraukle

Krustvārdu mīkla



Katrs šis miklas vārds sākas ar burtu «K» vai «P».

Horizontāli: 7. Monarhs. 8. Tāds, kas sastāv no daudzām vienībām. 11. Konfekšu veids. 12. Mazs konservu gurķītis. 14. Nievāt. 15. Pārāk kārtīgs, sīkumains cilvēks. 16. Mājdzīvnieks. 19. Saiņot. 20. Persona, kas uzdod citai personai noslēgt zināmu darījumu citas personas vārdā, bet uz sava rēķina. 22. Cīnīties. 23. Sniega bumbas. 27. Koka pušaminstrumenti. 28. Skeleta sastāvdaļas. 32. Smēde. 33. Metāla plātnes, ko piestiprināja pie muguras un krūtīm smagajā kavalērijā. 34. Pākšaugi. 37. Galvenā (bīskapa) baznīca. 38. Mehāniskā ierīce sākotnējā ātruma piešķiršanai lidmašīnai vai spārnotajai raķetei. 39. Tā, kā ir vajadzīgi, lietderīgi. 40. Laba, uzticama, apzinīga.

Vertikāli: 1. Apģērba detaļas. 2. Nesēju dzīvnieku grupas tuksnešos. 3. Lāses. 4. Cementa vai māla grīda. 5. Uz hinduisma atziņām balstītas reliģiskas kustības dalībnieki. 6. Masīvas akmens kraujas. 9. Sīki graužēji. 10. Dēriens, kas pagatavots no vairākiem dzērieniem ar garšvielu u.c. piedevām. 13. Pludot. 17. Gvinejas galvaspilsēta. 18. Labības

kulšanas un graudu tīrīšanas smalkas paliekas. 21. Biedrīks. 24. Taustiņinstrumenti. 25. Sporta apavi. 26. Telefona aparātu daļas. 29. Speķa ādiņas. 30. Mājlopi. 31. Biezs papīrs. 35. Grūts pārejas stāvoklis. 36. Gliemežvāki, ko Āfrikā un Indonēzijā agrāk izmantoja par maksāšanas līdzekli.

Sastādīja D.Strole (Liepāja)

Atbildes
Horizontāli: 7. Karalis. 8. Plurāls. 11. Karame-kulšanas. 12. Karmas. 13. Karmas. 14. Karmas. 15. Karmas. 16. Karmas. 17. Karmas. 18. Karmas. 19. Karmas. 20. Karmas. 21. Karmas. 22. Karmas. 23. Karmas. 24. Karmas. 25. Karmas. 26. Karmas. 27. Karmas. 28. Karmas. 29. Karmas. 30. Karmas. 31. Karmas. 32. Karmas. 33. Karmas. 34. Karmas. 35. Karmas. 36. Karmas. 37. Karmas. 38. Karmas. 39. Karmas. 40. Karmas.
Vertikāli: 1. Karmas. 2. Karmas. 3. Karmas. 4. Karmas. 5. Karmas. 6. Karmas. 7. Karmas. 8. Karmas. 9. Karmas. 10. Karmas. 11. Karmas. 12. Karmas. 13. Karmas. 14. Karmas. 15. Karmas. 16. Karmas. 17. Karmas. 18. Karmas. 19. Karmas. 20. Karmas. 21. Karmas. 22. Karmas. 23. Karmas. 24. Karmas. 25. Karmas. 26. Karmas. 27. Karmas. 28. Karmas. 29. Karmas. 30. Karmas. 31. Karmas. 32. Karmas. 33. Karmas. 34. Karmas. 35. Karmas. 36. Karmas. 37. Karmas. 38. Karmas. 39. Karmas. 40. Karmas.

Nāk rudentiņis...
būs jauna sezona

Kikboksa sporta klubs «SKITS» ir viens no spēcīgākajiem sporta klubiem Latvijā. Otro gadu pēc kārtas klubs ir izcīnījis stiprākās komandas titulu Latvijas čempionātā.

Šogad čempionātā startēja pieci kikbokseri: trīs kļuva par Latvijas čempioniem, viens par sudraba un viens par bronzas medaļas ieguvēju. Kluba sportistus atpazīst arī Krievijā. Katru gadu klubs organizē Latgales atklāto čempionātu kikboksā, kurā piedalās visas valsts stiprākie klubi. Šogad viens no titulētākajiem sportistiem Aleksandrs Bedņakovs valsts izlases sastāvā startēja pasaules čempionātā un patlaban gatavojas nopietnam turnīram, kas notiks 29. septembrī Rīgā un kur tiks izcīnīta čempiona josta. Katru gadu jaunie sportisti iziet atestāciju, lai iegūtu atsevišķas jostas, kas norāda paaugstinātus sasniegumus šajā sporta veidā.

Akcenti tiek likti uz bērnu un jauniešu vispārējo sagatavotību, kā arī uz harmonisku fizisko un garīgo attīstību. Galvenā mūsu sabiedrības problēma ir tā, ka jaunā paaudze ir zaudējusi dzīves orien-

tierus un garīgās vērtības. Tas noved pie pusaudžu noziedzības, alkohola un narkotiku izplatības. Kluba «SKITS» galvenais uzdevums ir bērnu un jauniešu iesaistīšana aktīva un veselīga brīvā laika pavadīšanā.

Sporta klubs «SKITS» aicina visus interesentus — meitenes un zēnus, jauniešus un jauniešus, kā arī pieaugušos nodarboties ar cīņas mākslu, kā arī apgūt paš aizsardzības paņēmienus. Klubā ir labi aprīkota sporta un treniņu zāle. Sporta zāle atrodas uzņēmuma «Daugulis un Ko» maizes cepšanas ēkas 2. stāvā. Treniņi notiek katru dienu no pulksten 17.00 līdz 19.00 (pirmdienās, trešdienās, piektdienās — vecākā grupa, otrdienās, ceturtdienās, sestdienās — jaunākā grupa). Sporta zālē Lāčplēša ielā 28 pirmdienās, trešdienās no pulksten 15.30 līdz 17.00 notiks treniņi bērniem no 8 gadu vecuma. Treniņnodarbības vada starptautiskās kategorijas instruktors Jossifs Kovči (2 dans, melnā josta). Instruktors ir vairākkārtējs mūsu valsts un kaimiņvalstu čempions, kurš propagandē veselīgu dzīvesveidu.

G.Kraukle

Gan zaudējums,
gan uzvara

Ziemeļaustrumu futbola ligas čempionātā aizvadītais priekšpēdējais kārtas spēles. Smags pārbaudījums gūlās uz FK Līvāni komandu, jo tai pretī stājās Daugavpils Dittom, kurš kļuva čempions šogad. Uzdevums izrādījās par grūtu — 1:10. Vienīgos vārtus guva V. Jackins.

Preiļu komanda, kas pretendē uz ceturto vietu, savā laukumā ar

6:1 sagrāva FK Madona/Kvarcs futbolistus. Vārtus guva D. Dementjevs, M. Pizelis, V. Turčinskis, A. Trups.

Pēdējā kārtā Preiļi, kuriem ir 18 punkti, spēlēs Balvos, bet Līvāni — Madonā.

A.Martusevičs,
Ziemeļaustrumu
futbola ligas sacensību
direktors

Šonedēļ dzimšanas dienu svin
Livānu pasta nodaļas pastniece
Raisa Končevska,
Vanagu pasta nodaļas pastniece
Anna Romāne.
«Novadnieks» sirsnīgi sveic jubilāres
un pateicas par laikraksta izplatīšanu.

Ir zvaigznei priekš tevis mācība:
«Spīdi, dvēsele, spīdi!
Spīdi kā sardzene agra un vēla
Savas gaismas durvju priekšā,
Nelaid, ak, nelaid tur tumsu
iekšā!»

Laikraksts «Novadnieks» un pagastu padomes sirsnīgi sveic jubilārus!

AGLONAS pagasts
* 75 gadi Stefānijai Gorjušinai
GALĒNU pagasts
* 65 gadi Valentīnai Tumānei
* 75 gadi Teklai Mičulei
PELĒČU pagasts
* 55 gadi Irēnai Ančevai
* 60 gadi Pēterim Strodam
* 65 gadi Natālijai Petrovai
PREIĻU pagasts
* 65 gadi Teklai Pastarei
RIEBIŅU pagasts
* 75 gadi Jelizavetai Zabalujevai
* 80 gadi Annai Catlakšai
ROŽKALNU pagasts
* 65 gadi Nadeždai Saveljevai
* 80 gadi Monikai Bramanei
ROŽUPES pagasts
* 60 gadi Jānim Livzeniekam,
Markam Jegorovam
* 70 gadi Veronikai Daugavietei
RUDZĀTU pagasts
* 60 gadi Teklai Žiharei
RUŠONAS pagasts
* 65 gadi Annai Prikulei
SAUNAS pagasts
* 60 gadi Leontīnai Slicai
* 75 gadi Eleonorai Romanovskai
SILAJĀNU pagasts
* 50 gadi Tatjanai Ukrainkai
* 60 gadi Olgai Skutelei
* 61 gads Leontīnai Jasinskai
STABULNIEKU pagasts
* 60 gadi Leonardam Briškam,
Pēterim Trofimovam
* 70 gadi Bronislavam Rubinam
* 75 gadi Teklai Puzākai
TURKU pagasts
* 71 gads Jāzepam Barkovskim
* 76 gadi Jūlijai Peiseniecei
UPMALAS pagasts
* 70 gadi Teklai Znotīnai
* 85 gadi Paulīnai Pūgai
* 89 gadi Monikai Rajeckai-Rijnieks
VĀRKAVAS pagasts
* 65 gadi Jānim Sondoram
* 95 gadi Viktorijai Upeniecei

Sveicam pilngadniekus!

* Diānu Mihailovu Aglonas,
Agnesi Jukneviču, Vitāliju Kušnerevu
Riebiņu, Juri Leitānu Silajānu,
Sandru Gruguli, Mihailu Puriškeviču
Turku, Ritu Rubini Upmalas pagastā!

Sagatavots pēc pagastu padomju
sniegtajām ziņām

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBAS

Licencēta firma pērk un pārdod
privatizācijas sertifikātus
Preiļos. Raiņa bulvārī 15, tālr. 5307068
līdz plkst. 12, 23024 vakaros;
Līvānos. Stacijas ielā 1, tālr. 41221,
mob. tālr. 6780843.

Z/s «Zemniekdēls» pērk
liellopus, jaunlopus, piena
teļus, aitas, cūkas, zirgus.
Transports mūsu. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 22380 vakaros, 9435459 dienā.

Par augstām cenām iepērk
visa veida lopus dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 55743, 9199314.

Iepērkam mājlopus
galai.
Tālr. 24147, 21956, 54-41779, mob.
tel. 9584184.

SIA «AIBI» pērk liellopus, zirgus,
jaunlopus, aitas, cūkas.
+12%, +18%.
Tālr. 4871185, 9478728, 9445135,
4871804.

SIA «SALANG — Preiļi»
sezonas izlozē laimējuši
Galvenās balvas:
PHILIPS MŪZIKAS CENTRS —
IEVA VAIVODE, «Skiliteri», Vanagi
DIVRITENIS — MAIJA BORBALE, Preiļi
Citas balvas laimējuši: Diāna Jaudzema (Preiļi),
Eona Popa (Sutru pag.), Alla Fjodorova (Preiļi),
Ināra Šnepste (Rušonas pag.), Artūrs Ceirāns
(Rožkalni), Egils Broks (Silukalna pag.), Ervins
Patmalnieks (Preiļi), Anita Pokšāne (Preiļi).
Tālr. 5381133.

Firmai vajadzīgas
SUVEJAS OPERATORĒS
Preiļos, Liepājas ielā 46.
Tālr. 6436461, 6526343.

Sirsnīgi pateicamies dakteriem
Džeriņai, Ruskulim, II terapijas nodaļas
kolēktīvam par iedziļinātu un atsaucību.
Mīļš paldies a/s «Preiļu siers» vadī-
bai, darbabiedriem, kaimiņiem, tuvinie-
kiem, draugiem par atbalstu Jāņa
Timošenko izvadīšanā pēdējā gaitā.
Sieva, dēls

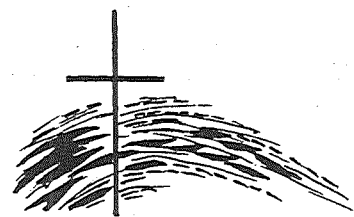
SIA «Ranko» iepērk
mājlopus dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 42807, 46384, 44179,
mob. tel. 9161121.

Pārdod

kviešus lopbarībai. Tālr. 6408679;
kartupeļus. Tālr. 51443, 23458.

Pērk

buldozeru DT-75, T-130, K-701. Tālr. 9503328;
pārtikas kartupeļus, sīpolus, ķiplokus. Tālr. 65088.



Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt,
Un tavu smaidu — vienkāršo un
silto,
Mums vajadzēs tik sirdis saglabāt.
Izsakām līdzjūtību Jānim
Timošenko sakarā ar TĒVA nāvi.
A/s «Preiļu siers» kolēktīvs

Trīs saujas vasaras, dzimtenes vasaras,
Dodiet man līdzī, kad šī saule riet.
Izsakām līdzjūtību Olgai Stepulei
sakarā ar MĀSAS nāvi.
Apdrošināšanas aģentūra
«Baltikums»

Izsakām līdzjūtību Jānim
Timošenko sakarā ar TĒVA nāvi.
Preiļu rajona TJC kolēktīvs

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome

◆ 13. septembrī pulksten 10.00 rajona
sieviešu organizācijas sanāksme Neval-
stisko organizāciju centrā.
◆ 15. septembrī Aglonas bazilikas ko-
ra skolas atbalsta biedrības «Rūtoj» kop-
sapulce. Pulksten 13.00 svētā Mise, pēc
tam Aglonas bazilikas Baltajā zālē kora
koncerts, sanāksme.

◆ 19. septembrī pulksten 10.00 rajona
padomes apvienoto komiteju sēde. Pulk-
sten 13.00 Latgales attīstības aģentūras
dalībnieku sapulce, aicināts īpašo uzde-
vumu ministrs sadarbībai ar starptau-
tiskajām institūcijām Roberts Zile.

Jersikas kultūras nams

◆ 15. septembrī pulksten 22.00 diskotē-
ka «Dejotprieks».

Vārkavas tautas nams

◆ 15. septembrī pulksten 22.00 diskotē-
ka «Un pašam patīk...».

Stabulnieku kultūras nams

◆ 15. septembrī pulksten 22.00 balle
Spēlē Aija.

Informāciju sagatavoja L.Rancāns

SPECIĀLISTS IESAKA

Slimo arī kāposti

Pēdējās nedēļās vēlo kāpostu stādīju-
mos izplatās lapu sausplankumainība,
pelēkā puve un dažviet atzīmēta arī
baltā puve. Šīs slimības var iznīcināt
ražu, ar tām slimo uz lauka un to iz-
platība turpinās glabātavās, tās inficē
arī blakus esošās galviņas.

Pelēkā puve, tā kāpostus apdraud
uz lauka un arī glabātavās. Mitros
rudeņos uz kāpostu galviņām parādās
pūstošu audu laukumi ar pelēku ap-
sarmi. Vēlāk uz lauka un noliktavās
uz pūstošām kāpostu galviņām attīstās
arī melni sīki sklerociji. Tādas inficē-
tas galviņas glabājas slikti, tāpēc pirms
novietošanas glabātavās galviņas liet-
derīgi noputīt ar krītu — profilak-
tiski. Pelēko puvi var ierobežot stādīju-
mus miglojot ar *Ronilānu*, atkārtojot
ar divu nedēļu intervālu. Lietojot fungi-
cīdus, stingri ievērojiet to lietošanas
noteikumus. Vairāki kāpostu audzētāji
ar labiem rezultātiem lieto trihodermi-
nu. Vēlams tagad augošo kāpostu sli-
mās galviņas un inficētās lapas aizvērt
no lauka un iznīcināt. Slimību ierosinā-
tāja sēne augsnē var saglabāties ilg-
stoši, pat līdz 5-7 gadiem, augsnē tā
nonāk ar slimiem augiem un to at-
liekām.

Kāpostu lapu sausplankumainība
parasti sāk izplatīties uz apakšējām
lapām, mitros laika apstākļos izveido-
jas tumši apaļi plankumi, vēlāk audi
atmirst, uz tiem izveidojas melns sod-
rējums. Vīrs plankumiem veidojas mel-
ni apli ar melniem punktiņiem vidū.
Sporas izplatās ar lietus un vēja palīdzī-
bu. Lapu sausplankumainība turpina
attīstīties arī noliktavās. Galviņas paliek
melnas un slimībai progresējot sapūst.
Slimības ierosinātāja sēne saglabājas
slimo augu atliekās un sēklās. Parādo-
ties slimības pirmajām pazīmēm, stā-
dījumus jāsmidzina ar *Sumileksu*. At-
kārt pēc 1-2 nedēļām. Stingri jāievēro
nogaidīšanas laiku — 14 dienas. Vēl
var izmantot *Ridomilu Gold* vai
Ronilānu.

Kāpostu stādījumus apdraud arī kai-
tēkļi — kāpostu balteņa kāpuri, ir ļoti
daudz otrās paaudzes balteņu olu dēju-
mu — to ierobežošanai var izlaist tri-
hogrammu vai, parādoties kāpuriem,
izsmidzināt kādu no insekticīdiem.
Iespējama arī kāpostu laputu izplatība.

Anita Trūpa,
VAAD Latgales reģionālās
nodaļas speciāliste

ANEKDOTES

— Sakiet, lūdzu, kam uzcelts šis piemineklis?
— Vilim Lācim.
— Viņš ir tas, kas uzrakstījis «Zaļo zemi»?
— Nē, «Zaļo zemi» uzrakstījis Andrejs Upītis!
— Divaini, «Zaļo zemi» uzrakstījis Andrejs Upītis,
bet piemineklis uzcelts Vilim Lācim!

● ● ●
Pie traumpunkta stāv vīrs un sieva, nosaitēti
no galvas līdz kājām. Abi aptur taksometru, iekāpj
un vārgā balstiņā saka:

— Tikai brauciet, lūdzu, lēnām. Vakar viena ār-
prātīga šofera dēļ iekļuvām avārijā. Taksists
priecīgi pagriezās:
— Oi, uzreiz nepazīnu!

● ● ●
Sēž trīs muižnieki un domā, ko ceturtajam dāv-
ināt dzimšanas dienā.

— Varbūt 600. mersedesu?
— Nē, pagājušajā gadā jau uzdāvinājām...
— Varbūt vasaras māju Kanāriju salās?
— Viņam jau ir...

Beidzot vienam prātā iešaujas ideja:
— Varbūt ļaujam viņam vienu maiņu nostrādāt
vienatnē?

— Ko tu, tik dārgu dāvanu!

● ● ●
Iedzēris vīriņš sēž un klausās ziņas: «Maskavā
pareizs laiks ir trīs, bet Kamčatkā — pusnakts.»
— Ir nu gan tajā Krievijā bardaks...

● ● ●
Sēž kurls vecis pie televizora, skatās, kā dejo
lambadu.

— Vecis: — Nekas viņiem nesanāks...
Vecene: — Kas nesanāks?
Vecis: — Kamēr nenogulsies, tikmēr nesanāks...